

स्वानुभव भजनमाला

तृतीय पुष्प

मराठी व हिन्दी

१९६८

म. ग्रं. सं. ठाणें.

विषय काव्य
सं. क्र. २३८६

REFBK-0022517

REFBK-0022517

लेखक

संत अच्युत महाराज

श्री क्षेत्र कौंडण्यपूर, (विदर्भ)

किंमत]

[८० पैसे

श्री क्षेत्र कौण्डण्यपूर येथील धर्मग्रंथ प्रकाशनाची

- धार्मिक पुस्तके -

गीता, भागवत, सप्तशति, महाभारत,
संत कथा, सत्यनारायण कथा,
भजनमाला व तीर्थमहिमा इत्यादि पुस्तके खरेदी करून
धर्मग्रंथ प्रकाशनाला मदत करा.

- प्रकाशक

पत्ता -

- १) शिवभवन, श्री क्षेत्र कौण्डण्यपूर, जि. अमरावती (विदर्भ)
- २) सुभाष मुद्रणालय, तपोवन, अमरावती (विदर्भ)

23CE . भि.स.प.

२२५९/७०

३०/११/७१

सांभ, भेट

॥ श्री परमात्मने नमः ॥

श्री संत अच्युत महाराज विरचित

❖ स्वानुभव भजनमाला ❖

तृतीय पुष्प

(मराठी व हिंदी)

लेखन समाप्त

माघ शिवरात्री शके १८९०

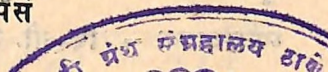
शिवभवन, श्री क्षेत्र कौण्डण्यपूर

REFBK-0022517

REFBK-0022517

मूल्य - ८० पैसे

धर्मग्रंथ प्रकाशन पुष्प १६ वे

प्रकाशक - वि. गो. जोशी (तिवसकर)
धर्मग्रंथ प्रकाशन, शिवभवन,
श्री क्षेत्र कौडण्यपूर (विदर्भ)

महाराष्ट्र शासन, मुद्रण विभाग, मुंबई

सर्वाधिकार- लेखकाचे स्वाधीन

प्रथम संस्करण --प्रति- १०००

मुद्रण स्थळ - सुभाष-मुद्रणालय, तपोवन-अमरावती

मुद्रण तिथी - कार्तिक पौर्णिमा शके १८९१

१९६९

मुद्रक - व. म. गुप्ते

सुभाष मुद्रणालय,

व्यवस्थापक - वि. गो. जोशी (तिवसकर)

तपोवन-अमरावती

राष्ट्रसंताचा मनोदय

भजनमालेचे हे तिसरे पुष्प गोवल्या जात आहे. अच्युत बाबांच्या भजनसंग्रहातील हा गुच्छ सामाजिक, धार्मिक व आत्म-ज्ञान विचारांनी बहरलेला असून प्रत्येक भजनात लोकहिताची विशुद्ध तळमळ यात दिसेल.

त्यांच्या धर्मग्रंथलेखनासोबत लिहिल्या जाणाऱ्या भजनांचा भाविकांनी श्रद्धेने अभ्यास करावा व अनुभव घ्यावा असा आनंदाचा मनोदय मी व्यक्त करतो.

श्री क्षेत्र रेवसा (विदर्भ)
श्री संत ब्रम्हचारी महायात्रा
शके १८८९

श्री क्षेत्र रेवसा

प्रकाशकाचे मनोगत

धर्मग्रंथसाहित्याचा प्रकाश ही सत्पुरुषांच्या जीवनात आवश्यक कामगिरी असते. श्री संत अच्युत महाराजांचे साहित्य प्रकाशन करित असताना त्यांच्या भजनमालेची दोन पुष्पे आम्ही प्रकाशित केली आहेत.

तिसरे पुष्प लिहीत असताना राष्ट्रसंताचे मनोदय रेवसा महायात्रेत त्याला लाभले. त्याचे हस्तलिखित बरेच दिवसांपासून इतर प्रकाशनामूळे आतापर्यंत अमुद्रित राहिले. दुर्दैवाने वंदनीय राष्ट्रसंत श्री तुकडोजी महाराज यांचे या काळांत निर्वाण होऊन भारतीय धर्मप्रचारात मोठी उणीव निर्माण झाली आहे. तो शोक कर्तव्यानेच शांत होऊ शकतो. यासाठी धर्मप्रचारकांनी आपापला उद्योग ईश्वराला स्मरून चालू ठेवला पाहिजे.

श्री संत अच्युत महाराज यांची काही मराठी व हिंदी भजने, आख्या व सुश्लोकासहित या तिसऱ्या भजनपुष्पातून आम्ही आपणास देत आहोत.

विदर्भातील श्री चंद्राजी महाराज यांचे परम-पावन तीर्थ व-हा येथील सत्संगपरायण भजनीभक्त श्री. नामदेवराव वान-खडे यांनी काही भजने रचून श्री बच्युत महाराजांना समर्पित केलीत. ती अभ्यास व गायनाला योग्य जाणून या भजनमालेत अंतर्भूत केली आहेत.

हे भजनपुष्प जनसेवेने पावन होवो हीच सदीच्छा.

धर्मग्रंथ प्रकाशन

प्रकाशक

शिवभवन,

वि. गो. जोशी (तिवसकर)

श्री क्षेत्र कोंडण्यपूर (विदर्भ)

लेखकाची प्रस्तावना

भाविकांनो ! भगवंत
हा मनुष्याचा परम आधार
असून त्या प्रभूला विसरल्या-
मुळे जीवनात अनेक आपत्ति
येतात. संकटरहित सुखा-
साठी अनेक प्रयत्न चालू
असून विनाशाच्या अग्नीत
सर्व तळमळत आहेत. या
व्याकुळतेतून उरणारे धैर्य
तेच भजनाचे आसन होय.

जिऱ्हाळ्याचे टाळ श्रद्धेच्या तालावर वाजवीत सद्-
भावाचा सूर धरून सदैव भजन करावे. तो भजनाचा भावार्थ
ज्या काव्यातून उतरतो त्याला भक्तिगीत किंवा भजन म्हणतात.

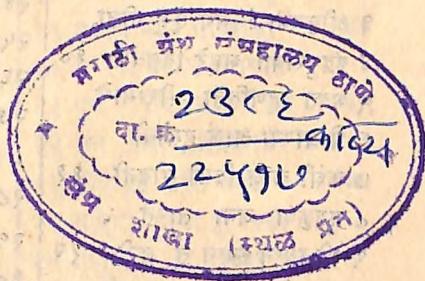
अनुभव ही भजनाची सुरुवात असून मनोरथपूर्ति हे फळ
होय. ईश्वरी साक्षात्कार हा भजनाचा प्रसाद असून तोलाभण्या-
स्तव पुनःपुन्हा भजन म्हणण्याची व अभ्यासण्याची जरूर असते.

अशा भजनी-भक्ताकरिता स्वानुभव भजनमालेचे हे तिसरे पुष्प जनताजनार्दनाला लाभत आहे. राष्ट्रसंताच्या उदार शुभ-कामनेने शोभलेल्या माझ्या प्रकाशित अनेक धर्मग्रंथाप्रमाणे ही भजनमाला धर्मसेवेस तत्पर असो अशी भगवच्चरणी नम्र प्रार्थना करतो.

श्रीक्षेत्र रेवसा (विदर्भ)
 शके १८८९

उत्प्रेत

अनुक्रमणिका

अ. नं.	विषय	पृष्ठ	अ. नं.	विषय	पृष्ठ
१	राष्ट्रसंताचा मनोदय	३	१६	भारताच्या भारतीया, देव कोटे	
२	प्रकाशकाचे मनोगत	४	१७	हिंदूभूचे भाग्य आता, झोपले	१६
३	लेखकाची प्रस्तावना	६	१८	विश्वव्यापी धर्म तो	
४	अनुक्रमणिका	८	१९	दैव उलटे कोपला हरि	१७
५	स्वागत गीत आणि प्रभाती		२०	साधूसंतानो तुम्हा	
मराठी विभाग-भजनानुक्रम			२१	माझा देश किती छान	१८
१	अग ! भीक नको दे शौर्य मला		२२	बेईमान होऊ नको	
२	श्रीरामाचे भजन करावे	९	२३	मांस खाता दारू पिता	१९
३	श्रीकृष्णा ! मग ऐकू गीता		२४	दर्शनास आलो, राया	
४	इंद्रपुरीवत शहरे दिसती	१०	२५	विहीर ही बाटली	२०
५	भक्त म्हणविता श्रीरामाचे		२६	नाही कशी लाज, मानवा !	
६	घे प्राण्या आज हसोनी		२७	महार म्हणसी कुणा, शाहण्या !	२१
७	कशी लाज दिली सोडुनी	११	२८	स्वधर्म तू सांभाळ, मानवा !	
८	गुरुकृपा जना तारते		२९	भजक भांडती हाय !	
९	सी स्वप्न स्वप्न तू हरी	१२	३०	भारतीय तो कोण म्हणावा ?	२२
१०	कर सेवा दिन जनांची		३१	निभेल कुठवरी असले जीवन ?	
११	गोपालाचा काला करसी	१३	३२	माळ ओढुनी हाक मारसी	
१२	भक्तासाठी रामप्रभूला, वनवासच		३३	संतानो या, साधूनो या	२३
१३	जो जो रामा, पुरीत कामा	१४	३४	गोवध कैसा होईल बंद	
१४	नका पाळणा गावू आता		३५	आज जुने ते राहिल कैसे	२४
१५	उभे गंध आणि टिळा आडवा	१५	३६	एका दृष्टीने जेव्हा मी पाहिल	

अ. नं. विषय पृष्ठ

- ३७ गुरुकृपा ही कशी बघाया २५
३८ ही दो दिवसाची
३९ नाही पाहिले तुला कधी मी २६
४० घन्य गाडगे बाबा तुमची
४१ मिळे काय तुला ?
४२ आम्ही गाऊ तुझे गान २७
४३ आजपासूनी बसावा ठायी
४४ भला माणूस दिसतो गड्या २८
४५ परब्रम्हरूप शोगावी ! मज वाटे
४६ करुणासागर, सावळा सुंदर २९
४७ सांगा सांगा सांगा कुठे भगवंत
४८ संत तुकाराम तो आला
४९ धूळिवंदनात आज पदधुळी ३०
५० संत येती माझ्या घरी ३१
५१ काम धाम संसार विसरली
५२ ओढ मनाची राही
५३ सर्व दिसे रे ! हे नयना ३२
५४ एक तुझा विश्वास अंतरी
श्रीरामा तुज आरती गातो
(आरती) ३३
सदा ध्यान लावीन सर्वोत्तमाचे
(प्रार्थना श्लोक) ३४

हिन्दी विभाग-भजनानुक्रम

- १ आवाज सुनो हे भगवान
२ अरे हिंदू चला है किधर ३५
३ अब आगे चला है कहाँ
४ हमे नामकी चढती नशा ३६
५ अरे ! गया समय वो गया ३७
६ धर्म ही धर्मसे लडते है

अ. नं. विषय पृष्ठ

- ७ फूलोंकी सेज बिछी ३८
८ हरिनाम जपा करते है
९ यह कलिमे चेतन खोया ३९
१० एक ईश्वर समझा जिसको
११ हरि बोल कहाँ तू रहता है ४०
१२ तेरी बासुरी आज सुना दे रे
१३ गये जानसे हम गये बानसे ४१
१४ क्या दोष लगाता किस्मतको
१५ हे मानव ! धर्मका चिंतन कर ४२
१६ हजारों गीत क्या गाना ? ४३
१७ समय जो जा रहा बाबा
१८ प्रेम करना सभीसे तू
१९ बचावे कौन गौव्योंको ४४
२० ये क्या वेदान्त बतलाते
२१ तन मंदीर खोल पिया ४५
२२ जब देखा निजरूपको
२३ योगासन करते चलो ४६
२४ महिमा गुरुकी ही बडी
२५ गोकुलके हो बिहारी
२६ धर्म कई पंथ कई ४७
२७ मैं एक अग्यान बालक हूँ
२८ डिमक् डिमक् डिम् डमरू ४८
२९ कलिजुगमे एक महान त्यागी
३० भजन पूजन हम करते है ४९
३१ सचाई कैसी गमाई
३२ काशी मथुराको जाता
३३ जब याद तेरी मैं करता हूँ ५०
३४ मुझे मानव ही बतलावो ना

अ. नं	विषय	पृष्ठ
३५	संत साईबाबा, हम	५१
३६	जय जय जय गुरुदेव तुम्हारी	
३७	कैसा भजन और तेरा	५२
३८	आयू तेरी खो गयी	
३९	शेर-नरतन पाया प्यारे	५३
४०	कहाँ से आया ?	
४१	देखो दुनियाँका रंग	५४
४२	कहाँ गये मेरे राम	
४३	तुम रुठ गये प्रभुजी	
४४	कैसा नाम कहूँ	५५
४५	दुनियाँ तू ही दना	

अ. नं.	विषय	पृष्ठ
४६	देशकी भक्ती करो	५६
४७	प्रीतबिना प्रीतबिना प्रीतमको	
४८	आ पिआरे श्याम सुंदर	५७
४९	कैलासवासी शंभो	
५०	कितना समय रहा है	५८
५१	श्यामपियारे श्यामपियारे	
५२	मनको जब रंग लगा	५९
५३	हरदम तेरी याद करेंगे	
	आरती श्री राधा-कृष्णकी	
	प्रार्थना और दोहा	६०

श्री संत

अच्युत महाराज

शिवम्वन-श्री क्षेत्र कौडण्यपूर (विदर्भ)

स्वागत-गीत

(राग-- भूप)

सुस्वागत या विबुध जनांचे । सज्जन साधू सत्पुरुषांचे ॥६॥
 जगताचे नंदनवन सुंदर । त्यात संत हे प्रभुचे मंदिर ।
 दर्शन मंगल हरिभक्तांचे । सुस्वागत ॥१॥
 अज्ञानाची रात्र जाहली । पशुता सकळामध्ये शिरली ॥
 संत त्यात दीप सज्ञानाचे । सुस्वागत ॥२॥
 राष्ट्रधर्म बोधामृत देती । परमेशाची वाट दाविती ॥
 पर्वत थोर हे उपकारांचे । सुस्वागत ॥३॥
 मायबाप स्वजनाहुनि मोठे । तुळता यांना शब्द न फोठे ॥
 आम्नतरू हे सत्य सुखाचे । सुस्वागत ॥४॥
 वंदन करता थोर जनाला । सुफलित करिती मानवतेला ॥
 अच्युत यश गायी सुजनांचे । सुस्वागत ॥५॥

प्रभाती

(चाल-पटातटाला फोडुनी)

उठा गडे हो ! गुरुदेवाचा, उजळ बोध दिसतसे ।
 तुम्ही का स्वस्थ झोपला असे ? ॥ धृ. ॥
 प्रपंचसुख हे क्षणीक सारे, सार यामधे नसे ।
 कितीदा अनुभवले तुम्हि असे ॥
 परमार्थासी वेळ न देता, जीवन हे ढळतसे ।
 पुन्हा नर जन्म न हा मिळतसे ॥
 चाल-गुरुबोधाच्या ज्ञानप्रकाशी चला ।
 आत्मछत्र घ्या प्रेमभराने मिळा ।
 अच्युत म्हणे नसे दूर जनार्दन, जगद्रूप जे दिसे ॥
 तो हरी 'सेवा' मंत्र देतसे ॥१॥

मराठी विभाग

भजन 9

(चाल - वनि वास सुखाचा सांगु.)

अग ! भोक नको दे शौर्य मला । वाहिन अंबे ! जयमाला ।
तुज वंदन करुनी श्रद्धेने । करीन मी पुरुषार्थाला ॥६॥
नवरात्र मांडले देहाचे । शुद्ध चित्त दीप लावुनिया ।
सत्य शब्द ठेवीन सुखी । आचरीन मी धर्माला ॥१॥
बंधुत्व मला जगि सकळांचे । पण मित्र नसे मी दुष्टांचा ।
तन मन धन लावुनी पणा । सहाय्य देयिन गरिबाला ॥२॥
भेसळ घूसखोरी हि नको । उचापती भलत्या सलत्या ।
परवशतेचा मान नको । मिळविन मी स्वातंत्र्याला ॥३॥
स्वर्णपत्र कर्तव्याचे । नम्र होवुनी अर्पिन मी ।
अच्युत म्हणे नवरात्र फळो । सुख शांति मिळो या जनतेला ॥४॥

भजन २

(चाल - वनि वास सुखाचा सांगु.)

श्रीरामाचे भजन करावे । सद्भावाची लावुनि ज्योती ।
बलभीमाचे करुनी चिंतन । वाढवीत जा भक्ती शक्ती ॥६॥
रामचंद्र जन्मुनी अयोध्या । पावन करितो कीर्तिपथाने ।
भक्ताने रामायण स्मरुनी । सुधरावी अपुली जनवस्ती ॥१॥
सीता स्त्री गेली चोरीला । म्हणुनी युद्ध करी राघव तो ।
अबलांची इज्जत जाताना । धावुनि जावे त्या संकष्टी ॥२॥
भरताची ती बंधुभावना । सेवा लक्ष्मण करी जीवभावे ।
कौसल्येचे प्रेम स्मरावे । सद्गुण घ्यावे काही चित्ती ॥३॥
मारी रावण तारी बिभीषण । रामकथा तारक जगतासी ।
अच्युत म्हणे किति धन्य नाम ते । तरती दगड सागरावरती ॥४॥

भजन ३

(चाल - वनि वास सुखाचा सांगु.)

श्रीकृष्णा ! मग ऐकू गीता । आधी सांग कशी मानवता ? ।
समजावे निरपेक्ष ज्ञान ते । तरीच बाणे समता ममता ॥१॥
मुंगी मरता पाप कुणाला । खुनी कुणी पुण्यात्मा ठरला ।
हिसेचा शास्त्रार्थ सांग तू । सांग अहिंसा कशी यदुनाथा ! ॥१॥
आसुरी लोक हे मौजा करती । सात्विक जेथे तेथे रडती ।
धार्मिक पावती दुःख सर्वथा । मान पावते कटु निर्दयता ॥२॥
स्वदेश कैसा ? स्वधर्म कैसा ? । स्वाभिमान राखावा कैसा ? ।
सत्यज्ञान हे पूर्ण कळेना । म्हणुनी कष्टी दिसते जनता ॥३॥
अर्धपोटि तो गर्भपात करी । गोहत्या तर उघडच चाले ।
अच्युत म्हणे कशि भक्ति करावी । कुठे झोपला रुक्मिणिकांता ॥४॥

भजन ४

(चाल- वनि वास सुखाचा सांगु.)

इंद्रपुरीवत शहरे दिसती । सुखची पिकले वाटे तेथे ।
गाव पाहता दिसे भिकारी । स्नेह शील पण भेटती तेथे ॥१॥
शहरामध्ये एक महाली । जरतारीचे कपडे अंगा ।
एक हमाली करता मरतो । ग्रामबंधुचे न दिसे नाते ॥१॥
स्वर्णपाळणी एकाचे मुल । एक बाळ रडताची मेले ।
शहरामध्ये मान धनाचा । पैसा नाचे जेथे तेथे ॥२॥
भिकाऱ्यासी म्हणती डाकू । निर्दय मारती पशु-पक्षांना ।
सुशिक्षित ते निघती प्रचारक । बोध देती भलते सलते ॥३॥
देव मंदिरे सुंदर शहरी । अंतरी पण करुणा उपजेना ।
अच्युत म्हणे मन शुद्ध नसे तरी । कोणि पुसेना ऐश्वर्यति ॥४॥

भजन ५

(चाल- वनि वास सुखाचा सांगु.)

भक्त म्हणविता श्रीरामाचे । रामकथा कशि विसरुनि जाता ? ।
 भजन करितसा श्रीकृष्णाचे । कृष्णकथा कशि भुलुनी जाता ? ॥६॥
 करुणासागर रामचंद्र तो । तुम्ही कसे हो निर्दय बनला ? ।
 श्रीकृष्णाचे शौर्य ऐकता । तुम्ही रणातुनि कैसे पळता ? ॥१॥
 शीलवंत सद्गुणी राम तो । घुसखोरी तुम्ह करता का हो ? ।
 नीतिमान द्वारकानाथ तो । तुम्ही न्याय का सोडुनि देता ? ॥१॥
 वनवासी राघव उपकारी । निष्ठुर तुम्ही सुखभोगी का हो ? ।
 अच्युत म्हणे श्रीकृष्ण नाम घ्या । पण त्याची पडताळा गाथा ॥३॥

भजन ६

(चाल- तुम आज मेरे संग हँसलो.)

घे प्राण्या आज हसोनी । घे सर्व तू मौज करोनी ।
 अळवावरचे पाणी तैसे । जीवन जाते सरोनी ॥६॥
 पैसा पैसा जप तू करिसी । धन द्रव्याची रास बांधिसी ।
 मरता जागचे जागी राहिल । सोबत ये ना कोणी ॥१॥
 पक्वान्नाचे भोजन करतो । धान्य किती कोठारी भरतो ।
 मरता घास न घेसी बिचान्या । काळ घेइ गिटकोनी ॥२॥
 गादी गिरदे कपडे भारी । हत्त्यावर घोड्यावर स्वारी ।
 अच्युत म्हणे हे स्वप्न आजचे । शेवट जासी स्मशानी ॥३॥

भजन ७

(चाल- तुम आज मेरे संग हँसलो.)

कशि लाज दिली सोडुनी ? मानाने फुगला जनी ।
 महालातुनि ये दारावर तू । दुःख न दिसे आतुनी ॥६॥

ब्रम्हरूप तू हे जग म्हणसी । ब्रम्हपणा अंगावर घेसी ।
 दया नसे अंतरी तुज बापा ! ज्ञाता कसा तू धणी ॥१॥
 हे गरीब अन्नाविणा । पहा पीडित वस्त्राविणा ।
 यांनी दिले तुज मत सम्राटा । भुलला कैसा मनी ? ॥२॥
 मानवी वंश रडतसे । तू विलास भोगीतसे ।
 अच्युत म्हणे सेवा कर काही । तोच मोक्ष या जनी ॥३॥

भजन ८

(चाल-तुम आज मेरे संग हँसलो.)

गुरुकृपा जना तारते । अभिमान-वीष मारते ।
 जनसेवेने उद्धरती जन । संतांची ही मते ॥धृ.॥
 आकाशांतरी कोणी जावे ? । स्वर्गाला त्या कोणि पहावे ? ।
 गुरुदर्शन प्रत्यक्ष होतसे । विनामूल्य पावते ॥१॥
 ज्ञान ध्यान अभ्यास नसे जरि । गुरुशरणागत झाला भूवरी ।
 उद्धरला तो सहज लीलेने । गुरुबल अती थोर ते ॥२॥
 गुरुरूपाने देव भूमिवर । गुरुविण न चुके हा भवसागर ।
 अच्युत म्हणे करता गुरुवंदन । बुद्धी बल वाढते ॥३॥

भजन ९

(चाल-तुम आज मेरे संग हँसलो.)

मी स्वप्न स्वप्न तू हरी ! । हे स्वप्न सर्व भूवरी ।
 आत बाहेरी स्वप्नच सारे । मोह नको अंतरी ॥धृ.॥
 काल आणि परवाचा क्षण तो । झाला स्वप्न न दिसे आज ती ।
 इतिहासाचे स्वप्नच सारे । पडळ हे नयनावरती ॥१॥
 आज नाचतो श्रीमंतीने । उद्या रडतसे तो गरिबीने ।
 परवा होइल स्वप्नच त्याचे । देह जळे भूवरी ॥२॥

स्वप्न असुनी सत्य मानतो । अहंभाव हृदयात नाचतो ।
 मान-पान धन स्वप्नच सारे । मति होते बावरी ॥३॥
 वियोग संयोगाची स्वप्ने । सुख दुःखा देती अज्ञाने ।
 अच्युत म्हणे स्वप्नाचा भोक्ता । तो हि स्वप्न क्षणभरी ॥४॥

भजन १०

(चाल- तुम आज मेरे संग हँसलो.)

कर सेवा दिन जनांची । ती खाण स्वर्गसौख्याची ।
 आसन लावुनी काय बैसला । ही का भक्ति देवाची ? ॥१॥
 कर्तव्याचे गंध लाव तू । उपकाराचा छंद लाव तू ।
 गरिबाची घे हाक अगोदर । आज्ञा ही शास्त्राची ॥२॥
 व्रत वैकल्ये पुण्य तू करसी । गाई मरती तुझ्या उशासी ।
 कुचकामाची एकादशि रे ! । काय फळे पुण्याची ? ॥३॥
 संत महंतांनो का जगता ? । परमात्मा तुम्हि कुणास म्हणता ? ।
 गतानुगतिका पुढे ढकलता । लालुच तुम्हा कशाची ? ॥४॥
 भारतियांचा ईश्वर कोठे ? । धर्मवीरांचे राष्ट्र हे मोठे ।
 अच्युत म्हणे बंधुत्व लोपले । एकी नसे राष्ट्राची ॥५॥

भजन ११

(चाल- रुद्राक्षाच्या नकोत माळा.)

गोपालाचा काला करसी, गाईस कडबा नसे ।

काय तुझा धर्म बोलतो असे ? ॥१॥

पिंपळ पानी बाल मुकुंदा । पूजसि बापा ! लावुनि छंदा ।
 बाल बालिका वीर्य तुडवसी, आराधन हे कसे ? ॥२॥
 पतिव्रता स्त्री छळुनि काढली । मंदिरी देवी कशास पुजली ? ।
 काली अंबा नाम भवानी । कशास तू घेतसे ? ॥३॥

तुझा देव करुणेचा सागर । वागतोस तू अतीच निष्ठुर ।
 भजनामधुनी व्यर्थ सांगसी, यज्ञ श्रीहरिचे असे ॥३॥
 भारतीय म्हणविसी कशाला । पक्षपात छळ अंतरी भरला ।
 अच्युत म्हणे आचारहीन तोही, नररूप राक्षस दिसे ॥४॥

भजन १२

(चाल—रुद्राक्षाच्या नकोत माळा.)

भक्तासाठी रामप्रभूला, वनवासच अजुनी ।
 फिरतसे देव तो रानी वनी ॥धू॥
 राम स्वदेशा प्रेमे पाही । देशप्रीति भक्ताला नाही ।
 दर्शन देता वळला मागे, उदास झाला राम मनी ॥१॥
 राम स्वधर्मा रक्षी प्राणे । भक्त नाचतो अन्यायाने ।
 विसरुनि रामा भजती कामा, दया धर्म जाणे न कुणी ॥२॥
 रामायण वाचती ऐकती । राम नाम तालावार जपती ।
 अच्युत म्हणे न बरवा, रसला राम म्हणोनी ॥३॥

भजन १३

(चाल—रुद्राक्षाच्या नकोत माळा.)

जो जो रामा, पूरित कामा, देवा ! जो जो रे ! ।
 सावळ्या ! सगुणा ! जो जो रे ! ॥ध॥
 दशरथ कौशल्येच्या पोटी । अवतरलास तू जगजेठी ।
 शूर्पणखा ताटिका मारली, यज्ञरक्षका रे ! ॥१॥
 लक्ष्मण सीतेसह वनवासी । कुळासवे रावण नाशविसी ।
 जनकनंदिनी सोडविली त्वा, शिव तुज ध्यातो रे ! ॥२॥
 भारतभूमी केली पावन । रामराज्य तव आठविते जन ।
 अच्युत म्हणे तव नाम प्रतापी, विश्व शांतवी रे ! ॥३॥

भजन १४

(चाल- रुद्राक्षाच्या नकोत माळा.)

नका पाळणा गावू आता, उठु द्या श्रीकृष्णाला ।

होइ कसे ? देव जरी झोपला ॥१॥

अगाथ बाळे फिरति भिकारी । कसा झोपला श्याम मुरारों ? ।

नाम तुझे गोपाळ कसे ते ?, ब्रीद काय विसरला ? ॥१॥

बहु संततिने पिडली जनता । तू हि झोपसी नंद सुपुत्रा ।

रडती बाया बहिणी माया, दया न ये का तुला ? ॥२॥

गाईंचे हे कत्तलखाने । गोवत्साचे करुण मरणे ।

पाहवते तुज हत्या ऐसी, काय म्हणू घननीळा ? ॥३॥

म्हातारे जे रोगीं होतीं । परधर्माला शरण ते जाती ।

अच्युत म्हणे भारतमातेची, लाज राख गोपाळा ॥४॥

भजन १५

(चाल-रुद्राक्षाच्या नकोत माळा.)

उभे गंध आणि टिळा आडवा, काय भांडता असे ।

ब्रम्हरूप समान सकळीं वसे ॥१॥

पक्षपात हे गावामधुनी । धर्म वाढवति खून पाडुनी ।

मानवता ही कशी म्हणावी?, अमेद प्रीती नसे ॥१॥

सर्वातरि देवच म्हणता । बलि कापाया शस्त्र परजता ।

ज्ञान कसे हे ? कोणि लाविले ?, परकिय करती हसे ॥२॥

एक भूमिवर सर्व राहतो । बाटे म्हणुनी उडी मारतो ।

जीवन मरणे सर्व सारखे, विटाळला कुणि नसे ॥३॥

चमत्कार दावुनी जनासी । साधू मांडती पंथ मतासी ।

जन हो ! तुम्हि तरी करा विचारा, तत्व ईश्वरी कसे ? ॥४॥

शक्ति बुद्धि तरी या मैदानी । धर्म रक्षु या एक होवुनी ।
अच्युत म्हणे कथा महाभारती, भुलुनि भांडता कसे ? ॥५॥

भजन १६

(चाल- हिंदूच्या लेकरा.)

भारताच्या भारतीया, देव कोठे तौ तुझा ? ।
सर्व लोकी मान्य होता, धर्म कोठे तौ तुझा ? ॥६॥
पूर्वजांची कीर्ति सोठी, ते हि ओठी ना दिसे ।
वेश ही नसे भारताचा, खातो बाजारी भजा ॥१॥
देशबंधू बांधवांसी, लुटतसे ठगवीतसे ।
त्याच पापाने आम्हाला, काळ ही देतो सजा ॥२॥
महाभारता ग्रंथ डोयी, भारतियता अंगि नाही ।
म्हणे अच्युत होइ कैसे, कृष्ण ही घेतो रजा ॥३॥

भजन १७

(चाल- हिंदूच्या लेकरा.)

हिंदूचे भाग्य आता, झोपले दाही दिशा ।
जागवी हिंदुत्व येथे, कोण वीर दिसतो असा ? ॥६॥
राज्य अमुचे म्हणविती, पण अराजक भोगता ।
बंधुप्रेमा दाखवाना, राहिला कोठे कसा ? ॥१॥
गाडच्या कंठी सुरी, गर्भ मारू लागले ।
वेष भाषा एक नाही, हिंदुचा का हा ठसा ? ॥२॥
विप्र दुर्मति जाहले, क्षत्रियांसी चाकरी ।
विकति भेसळ वाणि ते, अभाव सेवेचा जसा ॥३॥
बाळके माता किती, जाति परधर्मिधे ।
म्हणे अच्युत पाहसी, अंत कुठवरी जगदीशा ॥४॥

भजन १८

(चाल- हिंदभूच्या लेकरा.)

विश्वव्यापी धर्म तो, भारतीयांनो ! पहा ।
 विश्वबंधू व्हा तुम्ही, प्रेम ठेवावे सहा ॥६॥
 पुराण सांगती का असे ?, हक्क सोडुनी धावणे ।
 विश्व हाती ये कधी हे ?, दिवस उगवे शुभ अहा ! ॥१॥
 एक ब्रह्माच्या प्रकाशे, हिंद संस्कृति जन्मली ।
 विटाळते जेथे तिथे, काय तिज झाले पहा ॥२॥
 विश्वनाथाचे पुजारी, विश्व वैरी कां तुम्हा ? ।
 सर्वठायी देव म्हणुनी, काय हिंसाचार हा ? ॥३॥
 एक ईश्वर भक्त सारे, वाद का करता असे ? ।
 म्हणे अच्युत गरीब मरती, मौज धनिकांची पहा ॥४॥

भजन १९

(चाल- हिंदभूच्या लेकरा.)

दैव उलटे कोपला हरि, कुठवरी हे बोलणे ।
 आपगरजी देशद्रोही, भारभूत अता जिणे ॥६॥
 दुःख गरिबांचे किती, सांगता काव्यातुनी ।
 काय देता मदत त्यांना, व्यर्थ तुमची भाषणे ॥१॥
 आई बापा मान नाही, शिक्षकासी मारती ।
 बालकांनी शिकुनिया, नोकरीसी लागणे ॥२॥
 शिक्षिका आणि सेविका, अब्रु त्यांची कोण घे ? ।
 कोण शोधी अमुचे अता, बोलणे आणि चालणे ॥३॥
 राहिले ऐसे जरी हे, देश ना राहे कदा ।
 म्हणे अच्युत दुःख ऐसे, कोणि कोणा सांगणे ? ॥४॥

भजन २०

(चाल- हिदमूच्या लेकरा.)

साधु संतांनो तुम्हा, दिसतसे कोठे हरि ? ।
 भेटला का सांगना प्रभु, भूवरी की अंबरी ? ॥६॥
 कोणत्या देशात तो, कोणत्या धर्मात तो ।
 कोणत्या ज्ञानात ती, मूर्ति राहे ईश्वरी ? ॥१॥
 नेत्र नाही का प्रभूला, मरती गाई पाहिना ।
 गरीब मरती प्रार्थुनी, दया न घे प्रभु अंतरी ॥२॥
 जनी जनार्दन सांगता, कधी नभामधे दाविता ।
 तुम्ह तरी तो पाहिला का, एकभावे श्रीहरी ? ॥३॥
 बोधवा अपुल्या मनाशी, सत्यज्ञाना मिळवुनी ।
 म्हणे अच्युत भाविका मग, चालवा मार्गावरी ॥४॥

भजन २१

(चाल- आड नका येऊ कोणी.)

माझा देश किती छान, माझा धर्म किती छान ।
 त्याहुनी छान माझे, असावे इमान ॥ धृ. ॥
 मज नसे जरी ज्ञान, आणि कळेना पोथी ।
 पण मी न बुडवावी, कुणाची शेती ॥
 ज्याचे खावे त्याचा, मी घेवू नये प्राण ॥१॥
 माझा राजवेष थोर, माझा मानमुजरा थोर ।
 पण मी न असो चोर, आणि वर शिरजोर ॥
 समाजाच्या सेवेचे मी, उचलावे वाण ॥२॥

माझ्या गुणामागे देश, माझ्या सेवेमागे सुख ।
 माझ्या भुकेमध्ये लागावी, जनतेला भूक ॥
 अच्युत म्हणे मग, भारत महान ॥३॥

भजन २२

(चाल- आड नका येवू कोणी.)

बेइमान होवू नको, इतके तरी शीक ।
 अंगामध्ये ताकत असून, मागू नको भीक ॥ धृ. ॥
 होईल तितके काम कर, कामामध्ये राम स्मर ।
 आळसाशी दूर धर, सज्जनाचे प्रेम कर ॥
 परोपकारासाठी आधी, लाज तू वीक ॥१॥
 पशु पक्षी किती जीव, त्यांची येऊ दे रे कीव ।
 समदृष्टि ठेव आधी, मग ध्यावा सदाशिव ॥
 गरिबावर मारू नको, फुटबाँलाची कीक ॥२॥
 सर्व सुखी राहो लोक, तुझा धर्म हा सुरेख ।
 एका ईश्वराची रूपे, जगी दिसती अनेक ॥
 अच्युत म्हणे सेवा-कार्याला टीक ॥३॥

भजन २३

(चाल - आड नका येवू कोणी.)

मांस खाता दारू पिता, काय भजता राम ? ।
 कसा पावे देव तुम्हा, होवुनी हराम ? ॥ धृ. ॥
 बोध घेता सद्गुरूचा, फुंकियेले कान ।
 शुद्धाचार नसे काही, वाया अभिमान ॥
 दुर्जनासी कैसे लाभे, मोक्षाचे धाम ? ॥१॥

शिवीगाळी वदनासी, निंदा सर्वकाळ ।
 हसोनिया करीतसा, गरिबाचे हाल ॥
 गोमांसाचे वाजविता, मृदंगाचे पान ॥२॥
 बाळे गेली परधर्मी, स्त्रिया परद्वारी ।
 तुम्ही तीर्थयात्रा करता, विठ्ठल उच्चारी ॥
 अच्युत म्हणे जगा, आला का विराम ? ॥३॥

भजन २४

(चाल-आड नका येवू कोणी.)

दर्शनास आलो राया, लावले का दार ? ।
 कलिकालाने आम्ही, जाहलो बेजार ॥१॥
 वेदांताची पुस्तके ती, शास्त्रांचे सिद्धांत ।
 ऐकण्याचा शौक आम्हा, गाती साधू संत ॥
 पशु पक्षावरी पहा, चालली कटघार ॥१॥
 सज्जनासी सज्जन, घालती विवादा ।
 भले भले लागले रे !, व्यसनाच्या नादा ।
 दीन-दुबळ्यांचे वैरी, समर्थाचा मार ॥२॥
 बेल फूल तुलसी हे, कुणाला मागशी ? ।
 खचेल मंदिर तुझे, कोठे मग राहशी ? ।
 अच्युत म्हणे काही, घडवी सुधार ॥३॥

भजन २५

(चाल-आड नका येवू कोणी.)

विहीर ही बाटली, बाटली हो वाट ।
 धर्मांतर केल्यावरी, मैत्री घनदाट ॥१॥

श्वानापरी दारावरी, दिले शिळे कोर ।
 अरे-तुरे बोलती, धनिक देती मार ॥
 घाम पडे टपटप, पाठीत बसे साट ॥१॥
 सडलेली चिंधी अंगा, बायकोचे हाल ।
 वाळ रडे पडे घरी, तू निंदनाला चाल ॥
 विद्या नाही पैसा नाही, फँसा करी हाट ? ॥२॥
 ज्योतीबाबा फुले आले, पतितासी जागे केले ।
 आंबेडकर देव झाले, तरी शूद्र वाया गेले ।
 नाइलाजाने धरली, बुद्धाची वाट ॥३॥
 जातियता रोग मोठा, पसरला चहू वाटा ।
 परधर्म-व्याघ्र चरता, लावतो सपाटा ॥
 अच्युत म्हणे पुढे, विनाशाची वाट ॥ ४ ॥

भाजन २६

(चाल-- वनत वनत वनजाय.)

नाही कशी लाज । मानवा ॥ धृ. ॥
 ब्रम्हरूप तू जग हे म्हणशी । करणी नाही तशी ॥ १ ॥
 मौज भोगतो तू मनमाने । लोक हे उपवासी ॥ २ ॥
 धर्माचार कुठे तव गेले । बोध कसा देसी ? ॥ ३ ॥
 अच्युत म्हणे तू नारायण गा ! । तत्वाला भुलसी ॥ ४ ॥

भाजन २७

(चाल-- वनत वनत वनजाय.)

महार म्हणसी कुणा । शाहाण्या ॥ धृ. ॥
 तुझ्यासारखे शरीर त्याचे । पाही जरा नयना ॥ १ ॥
 दीन बिचारा करतो सेवा । दोष यात नाही ना ॥ २ ॥

एक सुखी आणि एक दरिद्री । हा दोष तुझा सज्जना ॥ ३ ॥
अच्युत म्हणे ज्योतीबाबाचे । विचार घे तू मना ॥ ४ ॥

भजन २८

(चाल- वनत वनत वन जाय.)

स्वधर्म तू सांभाळ । मानवा ॥ धृ. ॥
पृथ्वी माता नभ तव पिता । शिक्षक तुजसी काळ ॥ १ ॥
समाज रक्षक तुझ्या हिताचे । नाते जगाचे पाळ ॥ २ ॥
हे न जाणसी तरि तू दुर्जना । भटकसी रानोमाळ ॥ ३ ॥
अच्युत म्हणे विश्वाच्या मंदिरी । सेवी कृष्ण गोपाळ ॥ ४ ॥

भजन २९

(चाल- वनत वनत वनजाय.)

भजक भांडती हाय ! । कां हो असे ? ॥ धृ. ॥
अवधुती म्हणती आम्ही मोठे । डफडीवाले काय ? ॥ १ ॥
निर्गुणी म्हणती सगुण व्यर्थ हे । वारकरी हे काय ? ॥ २ ॥
सर्वाचा परमेश्वर एकच । वादाचे फळ काय ? ॥ ३ ॥
अच्युत म्हणे या वादावरती । ज्ञानच एक उपाय ॥ ४ ॥

भजन ३०

(चाल-वनत वनत वनजाय.)

भारतीय तो कोण । म्हणावा ? ॥ धृ. ॥
गाईवरती सुरा धरी जो । धर्म तयाचा ? कोण ॥ १ ॥
परधर्माचा वेष तनूवर । वर्ण तयाचा कोण ? ॥ २ ॥
दया नसे थोडी हि ज्याला । देव तयाचा कोण ? ॥ ३ ॥
अच्युत म्हणे मारी वीर्याला । मोक्ष तयाचा कोण ? ॥ ४ ॥

भजन ३१

(चाल- देश सांभाळा, धर्महि पाळा.)

निभेल कुठवरी असले जीवन ? ।

भारभूत तू । राहू नको रे ! राहू नको ॥धू॥

तुला पाहिजे चार भाकरी । भटकसी बापा दारोदारी ॥

भीक सोडुनी कष्ट कराया । लाजू नको रे ! लाजू नको ॥१॥

वस्त्र पाहिजे तुज जरतारी । त्याचेसाठी करसी चोरी ॥

मरुनी जाशिल खून कुणाचे । पाडू नको रे ! पाडू नको ॥२॥

एकच आत्मा सर्वांमधुनी । पापे करसी कितीक अवनी ॥

अच्युत म्हणे ऐक बोध हा । विसरू नको रे ! विसरू नको ॥३॥

भजन ३२

(चाल - देश सांभाळा, धर्महि पाळा.)

माळ ओढुनी हाक मारसी ।

देव इथे तो । पाहुनी घे रे ! पाहुनी घे ॥धू॥

काम सोडुनी बसला रिकामा । टाहो देसी रामा रामा ॥

कर्तव्याच्या आसनी रघुविर । पहा झणी हा, पहा झणी रे ! ॥१॥

योग समाधि केली उपाधि । गारुड मांडले पावुनी सिद्धी ॥

नेशिल कोठे वैभव सगळे । मूढ कसा रे ! मूढ कसा ? ॥२॥

कर्तव्याची माळ घे हाती । जनसेवेतच मिळेल शांति ॥

अच्युत म्हणे आळसी जनाला । तो न दिसे रे ! तो न दिसे ॥३॥

भजन ३३

(चाल- देश सांभाळा धर्महि पाळा.)

संतांनो या, साधूंचो या

सुधारकांचो ! हरिभक्तांचो ! योग्यांचो ! या ॥धू॥

पहा धर्म हा कुठे जातसे । अधर्म डोयी कसा चढतसे ? ॥
 उघडुनि आपुलिया नयनासी । हरिभक्तांनो ! योग्यांनो या ॥१॥
 भारत प्रियतर भगवंताचा । गोवंशासह नाश त्याचा ॥
 सांगा तुमचीया देवासी । हरिभक्तांनो ! योग्यांनो या ॥२॥
 राष्ट्रियता मानवता गेली । पक्षपात दानवता आली ॥
 ग्रहण लागले हे संस्कृतिला । हरिभक्तांनो ! योग्यांनो या ॥३॥
 ज्ञानजलाने धुवुनी अंगा । सेवू जगताच्या श्रीरंगा ॥
 अच्युत विनवी अति लगबगिने । हरिभक्तांनो ! योग्यांनो या ॥४॥

भजन ३४

(चाल- देश सांभाळा धर्म हि पाळा.)

गोवध कैसा होईल बंद ?
 हाड चामडे रक्त वापरती, हे जनवृंद ॥१॥
 रक्त कुंकुमा लावती भाळा । स्त्रिया सोडतील का हा चाळा ? ॥
 गोरस सोडुनि मांस खावया । धरला छंद, धरला छंद ॥१॥
 गिरण्या यंत्रे चालति सारे । गोचर्मनि फिरती चक्रे ॥
 चढली धनाची जगतजनाला । नेत्री धुंद, नेत्री धुंद ॥२॥
 टपटप पायी चपला जोडे । शेतीमध्ये खत कोणते गाडे ? ॥
 चामडी शिवुनी घालती अंगी । कुणी जनवृंद, कुणी जनवृंद ॥३॥
 काय करी इथे राजकायदा ? । उगीच घालती बहुजन वादा ॥
 अच्युत म्हणे आम्ही सर्वचि दोषी । पापसमंध पापसमंध ॥४॥

भजन ३५

(चाल- देश सांभाळा, धर्म हि पाळा.)

आज जुने ते राहिल कैसे ?
 नवीन तरी रूप सनातनाचे, बदलले कैसे ? ॥१॥

महाल पडला घरे बांधली । माती जुनीच कामी पडली ॥
 आधुनीक तरि तेच सनातन । तत्व हे ऐसे, तत्व हे ऐसे ॥१॥
 सत्य त्रेता व्दापाराचे । जीव शीव साहित्य जगाचे ॥
 तेच कलियुगी हे नटलेले । उपजे नाशे, उपजे नाशे ॥२॥
 नवा जुना हा वादच खोटा । अज्ञानाचा विवाद मोठा ॥
 अच्युत म्हणे ज्ञानांजन लेता । एकच भासे, एकच भासे ॥३॥

भजन ३६

(चाल- माझ गावच मंदीर शोभल.)

एका दृष्टीन जेव्हा मी पाहिल । मानवाच बीज वाटे मोडल ॥१॥
 मसणवटीची शोभा आली । त्राहीं त्राही सगळी उडाली ॥
 मांस दारून साधूस घेरल ॥१॥
 गोड बोलुनी काळिज घेती । पाखंड्याची उलटी रीती ॥
 पशुवृत्तीच थैमान वाढल ॥२॥
 म्हणे अच्युत एका हो कानी । शुद्ध बीजाची माझी विनवणी ।
 सदाचारापाठी सुख साचल ॥३॥

भजन ३७

(चाल- पतितपावन नाम ऐकुनी.)

गुरुकृपा ही कशी बघाया, आलो मी द्वारा ।
 गुरुकृपेची भीक घेउनी, जातो माधारा ॥ धू. ॥
 धन्य जन्म हा सफल जाहला, दर्शन मज घडले ।
 अमृतकण ते प्रभुगुणगायनी, मम अंगी शिरले ॥१॥
 गुरुमूर्ते ! तू इश्वरिस्फूर्ते, अनुभव रूप तुझे ।
 सद्य माउले देसी भाविका, मनी चिंतिले जे ॥२॥

अच्युत मागे आणिक दुसरे, नकोच ते काही ।
पुन्हा भेटिला याच भूवरी, यावे लवलाही ॥३॥

भजन ३८

(चाल- हे नभी चांदणे.)

ही दो दिवसाची । लोभी माया सारी ।
तू सोड सोड जा । शरण प्रभूच्या पायी ॥१॥
सतगूण टाकुनी । अवगुण हातीं धरले ।
सत्यासी सोडुनी । पाप मनामध्ये शिरले ॥
परि ओळख तू । येते का संगे काही ? ॥१॥
भुलले जन सारे । तू हि याच जगतात ।
भृंग्यापरि भुलुनी । अंती आयुचा नाश ॥
म्हणे अच्युत ही । संत वचन दे ग्वाही ॥२॥

भजन ३९

(चाल- नाही खर्चिली कवडी.)

नाही पाहिले तुला कधी मी । ऐकत आलो नाव ।
सांग कोणते गाव तुझे रे । सांग कोणते गाव ॥१॥
कोणी म्हणती काशिस जावे । म्हणती कोणी मथुरे जावे ।
काशी मथुरा फिरुनी आलो । तिथे न लागे ठाव ॥१॥
अनेक नामे भजती तुजला । अनंत रूपे पूजति तुजला ।
भेटी करिता तुझ्या प्रभू रे । तळमळतो जिवभाव ॥२॥
आहे भरवसा तव मनावर । लक्ष न लागे मग कामावर ॥
म्हणे अच्युत तू भेट एकदा । तुज बघण्याची हाव ॥३॥

भजण ४०

(चाल - साईबाबा समाधीमधुनी.)

धन्य गाडगे बाबा तुमची । आठवण अंतरी ।

सद्गुरू भेटा मला लवकरी ॥६॥

चिंधीतुनि दिली चिंधि जनाला । घास मुखीचा देसि कुणाला ।

सैरावैरा तुवा फिरोनी । बांधली सरई बरी ॥१॥

ठरले कीर्तन उभाच तेथे । भाविक चिंतिति जासी तेथे ।

दिनानाथ तू पतितपावन । संतरुपे श्रीहरि ॥२॥

वैराग्याचे अमृत पिवुनी । गोपालाच्या नाचसी भजनी ।

अच्युत म्हणे जगि संतशिरोमणि । वाटसी तू अंतरी ॥३॥

भजण ४१

(चाल - धर्म नाही जिथे.)

मिळे काय तुला ? दुःख देसी मला रे ! ।

प्रभु सांग मला रे ! प्रभु सांग मला रे ! ॥६॥

जन्म जन्म किति फिरुनी आलो । सुंदर नरदेहासी ।

काही पुण्य म्हणुनी वळलो । तुझिया चरणासी ॥

भय झाले तुला । म्हणूनी कोपला रे ! ॥१॥

म्हणे अच्युत मज छंज लागला । रंग लागु दे हृदयासी ।

भक्ताची तू लाज राखसी । निवारतो मायेसी ॥

अधर्म जाहला । राख धर्माला रे ! ॥२॥

भजण ४२

(चाल - देह देवाचे मंदीर)

आम्ही गाऊ तुझे गान । माया विसरुनी भान ॥६॥

मायेने बेढले आम्हा । लाविले बहुतची कामा ।

घेऊ न देयी आराम ॥ १ ॥

गण गोट सारे आम्हा । शेवटी न येती कामा ।

दगडाची जशी खाण ॥२॥

संतासी जाऊ शरण । करू देवाचे चिंतन ॥

अच्युत मागे हे दान ॥३॥

भजन ४३

(चाल - डम डम डमरु बाजे.)

आज पासुनी बसवा ठायी । सांगा या जीवाला ।

नाव देवाचे ध्यायला ॥ धृ. ॥

खातो पीतो मौज मारतो । विलास भोगी नाना ।

टवाळखोरी निंदा करण्या । हौस थोरली मना ॥

भजनामध्ये जरा न राही । पोथीमध्ये कधी न जाई ॥

शरम वाटे याला ॥१॥

जिवा-शिवाची भेट झालिया । सार्थक मानव देही ।

हरि-भजनाने तुटती बंधन । भुलू नका केव्हाही ॥

सांगे अच्युत संतवचन हे । नका गुंतू या मायामोहे ॥

गावा राम मुखाला ॥२॥

भजन ४४

(चाल - चंदा चंदा जा रे !)

भला माणुस दिसतो गड्या । कामासाठी मरतो गड्या ।

भजनासाठी रडतो गड्या ॥धृ.॥

काम नव्हे हा काळ गड्या रे ! मोजितसे तो तव जिवा रे !

सावध होई गड्या ॥१॥

हरिभजनाविण साधन कसले । मरणहि भजका पाहुन भ्याले ।

येथे नको धन गड्या ॥२॥

अच्युत म्हणे प्रभुचिया छंदी । राम नाम दे सौख्य समाधी ।
करावे भजन गड्या ॥३॥

भजन ४५

(चाल- नाम घेता तुझे गोविंद.)

परब्रह्मरूप शेगावी । मज वाटे गजानन देव हे ॥१॥
पुंडलिकाचेपरी गजानन । म्हणुनी पंढरपुरास सोडुन ॥
गजानना हरि देई दर्शन । सगुणरूप दाविले ॥१॥
ज्ञानेश्वर गुरु आळंदीसी । गुलाबराज ते माधानासी ॥
संत तुका देह ग्रामासी । ऋणमोचनी डेबूजी ॥२॥
रामदास सज्जनगडी होते । तुकडोजी वरखेडी ते ॥
अच्युत म्हणे मज अभयदाते । साधु संत भूवरी ॥३॥

भजन ४६

(चाल-छंद मनाचा अनंत गुणांचा.)

करुणासागर, सावळा सुंदर, पंढरीचा राजा, पांडुरंग माझा ॥१॥
आषाढी कार्तिकी भक्तजन सारे ।
घरदार सोडुनी धावती बा रे ! ॥
भजनानंदी, लागुनी छंदी,

विसरुनी जाती अपुल्या काजा ॥१॥

जातिपाति नाही येथे एक भक्ती ।

भक्ताच्या दारी विठ्ठलाची मूर्ति ॥

स्त्री पुरुषाला, तो गणिकेला,

उद्धाराया धावे पांडुरंग माझा ॥२॥

चंदन घासतो, गोवऱ्या थापतो ।

सज्जन कसायाचे मांसहि विकतो ॥

शेले विणतो, कीर्तनी रमतो,

अच्युत म्हणे धन्य पांडुरंग माझा ॥३॥

भजन ४७

(चाल- देश सांभाळा, धर्म हि पाळा.)

सांगा सांगा सांगा कुठे भगवंत ?

सांगा सांगा सांगा हो सांगा ॥धृ॥
 अबनीवरती कहर माजला । कशी तयाला पडली भ्रांत ? ॥१॥
 भक्ती दुबळी धर्म रडतसे । काय करू मी वाचुनी ग्रंथ ? ॥२॥
 जवळच ईश्वर संत सांगती । चुकला का हो माझा पंथ ॥३॥
 सांगे अच्युत मन शोधवे । दोष तयाला नसे पसंत ॥४॥

भजन ४८

(चाल-- कशाला पंढरी जातो.)

संत तुकाराम तो आला । हातात घेवुनी गाडग्याला ।
 डेबूजी कुणी गोदडे कुणी । म्हणती विरक्त साधूला ॥धृ॥
 परीठ जाती गरिबी मोठी । कोणि न देई साथ ।
 आपत्तीचा पहाड तुटला । सुचे न थोडी वाट ॥
 भजनाचा त्याने छंद घेतला । देवकीनंदन गोपाला ॥१॥
 ऋणमोचनी ऋणमोचन केले । कष्ट झेलतो मोठे ।
 सदा प्रवासी पूर्ण उदासी । मान न इच्छी कोठे ॥
 राधाकृष्णराधा म्हणता । देहभान विसरला ॥२॥
 अनेक तीर्थे दुरुस्त केली । थांबविली बलिदाने ।
 अवगुणासी लोक लाजती । सोडती दुर्व्यसने ॥
 अच्युत म्हणे संत तो देव । वंदन गाडगेबाबाला ॥३॥

भजन ४९

(चाल - तू कौनसी बदलीमे.)

धूळिवंदनात आज पदधूळी पूजनीय ।
 जी प्रसवे सर्व जगा नित्यच ती बंदनीय ॥धृ॥

विद्यमान विश्व थोर धुळित वाढले ।
 अवतारी नर नारी असुर जन्मले ।
 धूलीकण नवरसयुत सर्वच हे शोभनीय ॥१॥
 धूळीचा शेषनाग सृष्टि झेलतो ।
 धूळीचा विष्णु जगा जीवन देतो ।
 संहारी सर्व जगा शंकर तो माननीय ॥२॥
 गोरस जी पाजितसे अन्न देतसे जना ।
 ज्ञान ध्यान भक्तिभाव दे भगवद्दर्शना ।
 धूळी हे सगुण ब्रह्म धर्मासी वंदनीय ॥३॥
 मीपण हे वायभार धुळिचे तुम्ही धुळित जाल ।
 तन मन धन संग न ये अंती बहु कष्टि व्हाल ।
 धुळिवंदन दिनी ऐसा भरवावा रंग थोर ॥४॥
 विसराया मी तू पण पावन धुळ फेकावी ।
 वृत्त्यांची पिचकारी रंग भरुनि मारावी ।
 अच्युत म्हणे धुळिवंदन दिन हा बहु चितनीय ॥५॥

भजन ५० (भावगीत)

संत येती माझ्या घरी । शेजारीण निंदा करी ।
 दर्शनास बाई तुजला । वेळ नाही का ? ॥६॥
 दर्शनास तू गे ! यावे । हरिनाम ते एकावे ।
 भेदभाव विसरुनि जावे । कळत नाही का ? ॥१॥
 कामामध्ये झाली दंग । भक्तिचा नसे तो गंध ।
 लागली कशी तुज धुंद । सोड गे ! जरा ॥२॥
 ऐक अच्युताची हाक । भाव ठेविता सुरेख ।
 जन्म मरणाचे दुःख । नाही गे ! पुन्हा ॥३॥

भजन ५१ (गौळण)

काम धाम संसार विसरली । हरिभजनी रंगली ।
 मीरा हरिभजनी रंगली ॥धृ॥
 सासु सासरे काय म्हणतिल । देर भासरे काय म्हणतिल ॥
 लाज कशी सोडली ॥ मीरा. ॥१॥
 सर्व यातना सहन करूनी । म्हणे अच्युत श्रीकृष्ण स्मरुनी ।
 प्रभुचरणी रतली ॥ मीरा. ॥२॥

भजन ५२

(चाल- अमोल वेळा हे जन्माची.)

ओढ मनाची राही । होत असे भलते ।
 भजनावाचुनि जीवन वाया । कधी तरी सरते ॥धृ॥
 महाल माड्या बांधुनी पडल्या । कुणा साथ देती ।
 तिजोरी भित्तित गडली राही । भलता फोडिल ती ॥१॥
 तू रडलासे ज्यांच्या साठी । रडतिल ते सारे ।
 मानु नको अपुले मग कोणी । जासी एकटा रे ! ॥२॥
 मी मी म्हणुनी नाचसि प्राण्या । स्वरूप ओळखावे ।
 अच्युत म्हणे ते सत्य कळाया । सद्गुरूपद ध्यावे ॥३॥

भजन ५३ (भैरवी)

(चाल- प्यारे गोकुलका उजियारा.)

सर्व दिसे रे ! हे नयना । तू का न दिसशी गुरुचरणा ? ॥धृ॥
 देउळ दिसते मूर्ती दिसते । मिण मिण ज्योतहि सारखी जळते ।
 येती जाती भाविक जन हे । करती नामस्मरणा ॥१॥
 हृदयाच्या पाताळामधुनी । पाहतसो मी विशाल गगनी ।
 हाय ! अदैवा कुठे लोपला ? । धीर न राहे जीवना ॥२॥

वेडा मी तुज शोधित राहिन । शोकगीताची माला गुंफिन ।
अच्युत म्हणे उभा राहिन दारी । लाविन सद्गुरु ध्याना ॥३॥

भाजन ५४ (भैरवी)

(चाल- प्यारे गोकुलका उजियारा.)

एक तुझा विश्वास अंतरी । कोणि न देई साथ ।
प्रभु रे ! दे मज अपुला हात ॥६॥
जीवन सरते क्षणोक्षणी हे । पापे घडती फार ।
सत्संगाचा लेश मिळेना । स्वार्थाचा बाजार ।
नाते गोते मित्र म्हणविति । मृतास मारती लाथ प्रभु. ॥ १॥
लाज राखली पतिव्रतांची । भक्त तारलेसी ।
कीर्ति जुनी तू उजळवी आता । उद्धारी मजसी ।
अच्युत म्हणे प्रभु गुण गायिन मी । उभा पायी अनाथ प्रभु. ॥२॥

आरती श्रीरामाची

(चाल - भागवता ओवाळू.)

श्रीरामा तुज आरती गातो । रामरूप सर्वांतरी ध्यातो ॥६॥
धन्य अयोध्या नगरी पावन । जन्मा आला दशरथनंदन ।
रामभक्तिचा आम्र बहरतो ॥१॥
कौसल्येचा बाळ जाहला । भरत लक्ष्मण बांधव ज्याला
शत्रुघ्नाची सेवा घेतो ॥२॥
जनकनंदिनी सीता कांता । वनवासी रामा अनुसरता ।
रावण दैत्यकुळासह मरतो ॥३॥
वीर मारुती कपिकुळ तारी । राम नाम जीवा उद्धारी ।
अच्युत भावे वंदन करतो ॥४॥

प्रार्थना-श्लोक वृत्त-भुजंगप्रयात)

सदा ध्यान लावीन सर्वोत्तमाचे ।

सदा संग ठेवीन साधूजनाचे ॥

सदोदीत सेवेत आयुष्य जावे ।

अयोध्यापते आपुलेसे करावे ॥१॥

नसे राम चित्ती तरी काम बाधी ।

अशुद्धा जिवा गांजि नाना उपाधी ॥

म्हणोनी तुझे नाम कंठी असावे ।

अयोध्यापते ! आपुलेसे करावे ॥२॥

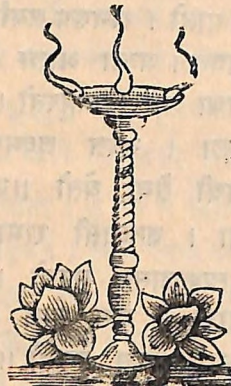
(वृत्त-द्रुत विलंबित.)

भजनपुष्प असे तिसरे हरी ।

तुज समर्पित वंदन मी करी ।

सकळ लोक तुझ्या प्रितिच्या गुणे ।

सुखि असोत प्रभो ! चिरजीवने ॥३॥

हिन्दी विभाग

भजन 9

(तर्ज - चली चली रे पतंग.)

आवाज सुनो हे भगवान,
तुम बेते नहीं कान, हम होते परेशान,
मिट रहा है धरम का निशान ॥टेक॥
हम बात बनाते भारी । चिरना न बने तरकारी ।
जग मे होता अपमान, फैली भूकमरी महान,
जहाँ वहाँ है खाली अपमान ॥१॥
अध्यात्ममे होते झगडे । साधुवोने बांधे बाडे ।
चली गोमाताकी जान, किसीको पडे नही बान,
देखो पंथ मतोंकी है शान ॥२॥
अब रही तेरी आशा । क्षीरसिंधुमे सोया कैसा ? ।
कहता अच्युत कितने लोक, धरम छोडा फैला रोग,
भक्तिभाव होता है बदनम ॥३॥

भजन २

(तर्ज - चली चली रे पतंग.)

अरेहिंदू चला है किधर ?

बातें ब्रह्मग्यानकी, मट्टी हो रही जीवनकी,

तो भी कहता मैं ईश्वरका प्यारा ॥टेक॥

तेरा भारत सबने लूटा । मलता तकदीर तू बस फूटा ।

तुझे रोटी नहीं है अब, सोना चाँदी भागा सब,

तू तो थिएटरपे लगता है नारा ॥१॥

जाता वहाँपर लाते खाता । धन नहीं सत्ता हात मसलता ।
 तेरी औरत बच्चे तंग, तेरा बजता मस्त मृदंग,
 क्यों राजा को दोष देता सारा ? ॥२॥
 शील धरम सच नेकी छोडा । धोखा देना तूने जोडा
 कहता अच्युत हिंदू कहता, गैय्याको तू कटने देता,
 अन्न पानी का पड रहा मारा ॥३॥

भजन ३

(तर्ज- चली चली रे पतंग.)

अब आगे चला है कहाँ ?

देख वहाँ अभिमान, सबकी हुई धूलधान ।

उसने मारा सारा जहाँ ॥धृ॥

हिरण्यकशिपुका बल बाका, प्रह्लादको भारी धोका ।

मारी लात खंभेपे, तूटा नरसिंह उसपे ।

खो बैठा है पलमे प्राण ॥१॥

रावणने खूब शोर मचाया, दैत्योंको माथेपर चढाया ।

राजा रामकी नारी, करली उसकी भी चोरी ।

सब असुरोंकी चली गयी जान ॥२॥

यदुकुलमे अभिमान भरा जब, हाथमे कृष्णने मुसल लिया तब,

कहता अच्युत याद कर, सम्हलके अपना मार्ग धर ।

नम्र सेवा ही मानव की शान ॥३॥

भजन ४

(तर्ज- चली चली रे पतंग.)

हमे नामकी चढती नशा,

अजी दारू नहीं होना, गांजा अफीम नहीं होना

हम सेवासे मस्त बनेंगे ॥धृ॥

सब जीवन धरा चरणोंमे, अब फिकर नहीं है मनमे ।

चाहे आज ही मरे, चाहे कल ही मरे ।

हम सेवा ही करते रहेंगे ॥१॥

मानेंगे सब जान पियारा, करना हरदम परउपकारा ।

भक्तीधर्म बढाना, सच्चा मार्ग दिखाना ।

एक हरीका ही पंथ चलेंगे ॥२॥

भगवान भरा दुनियाँमे, सब लोगोंकी नसनसमे ।

कहता अच्युत वो ही ध्यान, उसपर जाऊँ मैं कुरबान ।

कालसे कभी न डरेंगे ॥३॥

भजन ५

(तर्ज-चली चली रे पतंग.)

अरे ! गया समय वो गया ।

फिर नहीं मिलेगा, चाहे लाख करेगा,

नरजीवन नहीं मिलता फिरसे ॥ टेक.॥

कई पाये जनम यहाँपर, सुख भोग लियेथे भरभर ।

उनका पता न अभी, उन्हे सुलाया नहीं ।

वो दिखे न फिर नयनोंसे ॥१॥

राजे थे दरबारमे, थे मस्त साधू जंगलमे ।

वो मौतने घेरे, फिर किसीने न हेरे ।

बल मौतका बाका सबसे ॥२॥

सब ईश्वर ग्यान मिलाना, सियाराम नामको जपना ।

कहता अच्युत ईश्वर साथी, बाकी सब बनते हैं भाती ।

यह अनुभव मेरा जगसे ॥३॥

भजन ६

(तर्ज - सियराम भजो रे मनुवा.)

धर्म ही धर्मसे लड़ते हैं । दीवाने सब मरते हैं ॥ टेक. ॥
 एक सूरज दीप सभीको । जगबंधू नाता सबको ॥
 यह ग्यान सभी भूलते हैं ॥१॥
 क धरती घर है सबका । उसमे रण हर देशका ॥
 सब अंत माटी मिलते हैं ॥२॥
 कुनियाँका अचरज सारा । मौतमे बहती जगधारा ।
 कोई रोते हैं कोई हँसते हैं ॥३॥
 आज जो किसीको मारा । कल वो भी प्राणको हारा ॥
 कहे अच्युत भ्रमसे पडते हैं ॥४॥

भजन ७

(तर्ज-सियराम भजो रे मनुवा.)

फूलोंकी है सेज बिछी ।
 मन-मंदिरमे आबो शाम ॥ टेक. ॥
 मै मतलब सबमे देखा । बिन तेरे सबमे धोका ॥
 अनुभवकी यह सेज बिछी ॥१॥
 उदास मनका मंदिर मेरा । ध्यानका पूजन सुंदर सारा ॥
 कुंकुम भजन करूँ निष्काम ॥२॥
 प्राणकी ज्योति हाथमे लिया । अनहदका मै शंख बजाया ॥
 दीजे दर्शनको सुखधाम ॥३॥
 निर्मल मनका आशीस देना । वंदन एकभावका लेना ।
 अच्युत के तुम हो विश्राम ॥४॥

भाजन ८

(तर्ज-सियराम आज भजो रे मनुवा.)

हरिनाम जपा करते हैं । नही पापसे कोई डरते हैं ॥ टेक ॥

एक साधु हुवा बनवासी । देखता द्वारका काशी ॥

विदाउट टिकिट घूमते हैं ॥१॥

मुखमे है नामकी माला । हृदयमे पातक काला ।

लूट खसोट खून करते हैं ॥२॥

जिस धर्मके जो होते हैं । वोही धर्मको वो छलते हैं ।

अभिमानसे वस फूलते हैं ॥३॥

सब नाता गोता भागा । कलिकाल ही पीछे लगा ॥

कहे अच्युत रो मरते हैं ॥४॥

भाजन ९

(तर्ज- सियराम भजो रे मनुवा.)

यह कलिमे चेतन खोया । जडवादका बीज है बोया ॥टेक॥

दिखता जो आगे अपने । उसे सत्य जगत सब माने ॥

जगदातीत अब तो खोया ॥१॥

टूटा नाता । मन भोगमे जाकर मरता ॥

बैराग्य ग्यान तो सोया ॥२॥

धान औरतकी भक्ती है । परमारथकी सुस्ती है ॥

आपसमे बैर लड़ाया ॥३॥

कहे अच्युत भूले भटके । मैपनके उडते खटके ।

संहारका वृक्ष लगाया ॥४॥

भजन १०

(तर्ज-सियराम भजो रे मनुवा.)

एक ईश्वर समझा जिसको
 रहा भेद न कुछ भी उसको ॥ टेक ॥
 उनसे नहीं हिंसा होती । जिन्हे सबमे आत्मज्योती ॥
 ग्यान ही साधना सुखको ॥१॥
 सेवा ही हरदम करता । फजूल नहीं बातें बकता ॥
 वो प्यारा लगता सबको ॥२॥
 कहे अच्युत ईश्वरभक्ती । वह धर्मशील है नीती ॥
 उससे ही शांति जगतको ॥३॥

भजन ११

(तर्ज- हर देशमे तू हर भेषमे.)

हरि बोल कहाँ तू रहता है ? ।
 हम हाल कहे किसे जीवनका ? ॥
 अरे ! तो रोता घरघरमे ।
 क्या हाल ये होगा दुनियाका ? ॥टेक॥
 कयी पंथ-मतोंकी ढेर लगी ।
 हर गाँवमे साधू दिखते है ।
 नहीं काममे आता एक भी तो ।
 झगडा है मचा बस मैपनका ॥१॥
 जीव नहीं है गौड्वोंमे ।
 उसे मारना धर्म हुवा ॥
 मत मारो कहो तो दोष लगे ।
 त्राता न रहा अब दुर्बलका ॥२॥

मँहगाई बढी नहीं रोटी पुरी ।

बेकार जहाँ वहाँ घुमते है ॥

साथ न देते ऋतु हमको ।

रस सूख रहा है भूमीका ॥३॥

बालक रोगी नारी जन ।

परधर्ममे कितने जाय रहे ॥

कहे अच्युत खोल किवाड प्रभो ।

बाज बज रहा मरघटका ॥४॥

भजण १२

(तर्ज—हर देशमे तू हर भेषमे.)

तेरी बाँसुरि आज सुना दे रे । मनमोहन रूप दिखादे रे ॥

तेरी गीता हमे सिखलादे रे । मनमोहन रूप दिखादे रे ॥ टेक ॥

तूने गोकुल जबसे छोडा है । गोपाल ये तबसे रोते हैं ॥

उनकी प्यास बुझादे रे । मनमोहन रूप दिखादे रे ॥१॥

तेरी गय्या देखती है तुझको । वो पता पूछती है हमको ॥

उसकी जान बचादे रे । मनमोहन रूप दिखादे रे ॥२॥

पगली है हुवी सब ग्वालनियाँ । प्रेम की रास रही न कहीं ॥

मरी प्यार अभी जिलवादे रे । मनमोहन रूप दिखादे रे ॥३॥

हम भक्तनका धीरज है गला । गजब कालका नाच चला ॥

कहे अच्युत माखन खिलादे रे । मनमोहन रूप दिखादे रे ॥४॥

भजण १३

(तर्ज - हर देशमे तू हर भेषमे.)

गये जानसे हम गये बानसे हम । भगवानबिना चरितार्थ नहीं ॥

बलजोरि करे वह शासक है । अब बन न सके पुरुषार्थ कही ॥ टेक ॥

नही अमल रहा एक निश्चयपर । पलपलमे बदलती राजनीती ॥
 वह रक्षणकर्ता धर्म गया । उसकी खाली याद रही ॥१॥
 तुम दूध पिते जिसे माँ कहके । गय्या वो काटते देखो जरा ॥
 क्या देखके कर सकता भाविक । परतंत्र हुवा बलवान नही ॥२॥
 तुम ताल बजाकर भजन करो । बालक मुरगी खायेगा ॥
 तुम धोती कमीजके भागो सब । सूट मनिलाकी अब प्रभुताई ॥३॥
 मंदिर मठकी अब धूल पडी । साधूपर मर्जी राजाकी ॥
 हे अच्युत भावुक रोते यहाँ । भगवानबिना चरितार्थ नही ॥४॥

भजन १४

(तर्ज - हर देशमे तू हर भेषमे .)

क्या दोष लगाता किस्मतको । पुरुषार्थके पीछे सौख्य सभी ॥
 बिनु कण्टके नर रोता हि रहे । देता है उसे बस दुःख नभी ॥ टेक ॥
 हनुमान किया पुरुषार्थ है । जब सूध सिताकी लाय सका ॥
 सियराम भी किया था रणको । मारा रावण दैत्य जभी ॥१॥
 हरिश्चंद्रमे भवती थी प्रभुकी । जब सत्वमे ऊँचा स्थान मिला ॥
 भगीरथ किया तप भारी । भारतमे गंगा आयी जभी ॥२॥
 श्रीकृष्ण न करता कुछभी तो । भूभारहरण कैसा होता ? ॥
 पांडव लडे जब धीरजसे । धर्मराज्य पाए है तभी ॥३॥
 गांधीजी जैसे वीरोने । स्वतंत्रतापर जान दिया ॥
 कहता अच्युत आजादी यह । रह सकती पुरुषार्थ तभी ॥४॥

भजन १५

(तर्ज - हर देशमे तू हर भेषमे .)

हे मानव! धर्मका चिंतन कर । क्या धर्म तेरा ? तू कौन यहाँ ? ॥
 तुझे छोडके जाना इस तनको । तू मान रहा सुखभोग कहाँ ? ॥टेक॥

माटी का बना बंगला तेरा । तू स्वर्गकी आँखसे देख रहा ॥
 तेरे मौतके बाद न घर साथी । क्या भ्रममे बतराय रहा ? ॥१॥
 धन वैभवकी ये रास पडी । लगती है बडी मौज मनको ॥
 जब काल तुझे हैरान करे । तब साथो तेरा न कोई यहाँ ॥२॥
 कुछ सेवा कर दीन पतितोंकी । जगत्बंधुका नाता धर ॥
 कीर्ती न रही तो मोक्ष नही । आलसीको बैकुंठ कहाँ ॥३॥
 सबमे जब परमात्मा है । परोपकारमे चित धरना ॥
 कहे अच्युत धर्मबिना नरमे । पशुमे कितना फर्क रहा ॥४॥

भाजन १६

(तर्ज-राम दशरथ के घर जन्मे.)

हजारों गीत क्या गाना ? काम करना दुखियोंका ॥
 जभी वेदान्तको जाना । जान रखना दुखियोंका ॥ टेक ॥
 पतितको हाथ जो देता । कथा उसकी है रह जाती ॥
 सडेको साफ जो करता । बैद प्यारा वो भगवतका ॥१॥
 धर्म मत पंथके झगडे । अहंताके कई रगडे ॥
 उन्होसे कईगुना अच्छा । लिया व्रत जिसने सेवाका ॥२॥
 न होना जप तपादिक भी । न होना कष्ट योगोंके ॥
 करो सेवा अनाथोंकी । देव वो ही है भूतलका ॥३॥
 फजूल है राष्ट्रके झगडे । फजल है लढत धर्मोंकी ॥
 आत्मा जानकर सबमे । करो प्रसन्न दिल सबका ॥४॥
 यही ईश्वर यही पूजा । धर्म भक्तीकी यह शोभा ॥
 कहे अच्युत करो सेवा । फल मिले लाख भजनोंका ॥५॥

भजन १७

(तर्ज - राम दशरथके घर जन्मे.)

समय जो जा रहा बाबा । आयुको खा रहा तेरे ॥
 मौत आती है पलपलमे । कभी पाया न उजियारे ॥ टेक ॥
 एक क्षण जो भी चल देता । न मिलता वापसी किसको ॥
 जा रहा वो न आता है । सामने होंगे अँधियारे ॥१॥
 गमाओ ना समय कोई । तभी पाता भला जगमे ॥
 समय कृपा है ईश्वरकी । ना समझ मौज ये प्यारे ॥२॥
 मार्ग अच्छा धरो हरदम । याद कर सच्चरित्रोंकी ॥
 कहे अच्युत वो क्षणक्षणमे । काल खाता है दम तेरे ॥३॥

भजन १८

(तर्ज - राम दशरथके घर जन्मे.)

प्रेम करना सभीसे तू । यही ईश्वरकी भवती है ॥
 नियम धरना जो सेवाका । यही भक्तीकी प्राप्ती है ॥ टेक. ॥
 अपने जानपर प्रीती । सबको प्रेम वो देना ॥
 भवितकी साधना ये ही । मानवताकी नीती है ॥१॥
 जगत अपनाहि घर समझो । जीव बांधव तुम्हारे है ॥
 उनके काज नित करना । यही जप जाप रीती है ॥२॥
 भेख लेना हे तकदीरसे । प्रेम है हाथमे अपने ॥
 कहे अच्युत प्रेमके बिन । भक्तिकी बात थोथी है ॥३॥

भजन १९

(तर्ज - राम दशरथके घर जन्मे.)

बचावे कौन गौठवोंको । कृष्ण गोपाल सोता है ॥
 बचावे कौन बंदरकां । राम रघुवीर सोता है ॥ टेक ॥

कीड़ोंको तारनेवाले । ऋषी वो चल दिये सारे ॥
 चूहे मरते हैं पिंजरेमे । गजानन देव सोता है ॥१॥
 धर्मसे चल रहे सज्जन । उन्होंके हाल होते है ॥
 धर्मका ना मिले फल अब । धर्म देखो जी सोता है ॥२॥
 सती स्त्री रोती घरघरमे । पतितपावन नही दिखता ॥
 कहे अच्युत रही यादी । आज जग त्रस्त होता है ॥३॥

भजन २०

(तर्ज—राम दशरथके घर जन्मे.)

ये क्या वेदान्त बतलाते । रोटी दो वस्त्र दो हमको ॥
 शास्त्रका बोध क्या देते । साथ दो हम अनाथोंको ॥ टेक ॥
 एकता जब नही हियमे । मनमे और ये जीवनमे ॥
 योग किसबिध सिखलाते । शांतिमुख दीजिये हमको ॥१॥
 घर नही आसरा कुछ भी । तो बनमे काहेको जाना ॥
 गरज ये ही तो माला है । दूर करदो जी विपदाको ॥२॥
 एक राजा धनी मानी । एक कंगाल भूमीपर ॥
 कहे अच्युत विषमता ये । जलाती आज भूतलको ॥३॥

भजन २१ (दादरा)

(तर्ज— प्रभू तेरो महिमामे.)

तन मंदीर खोल पिया । अनहद बजे नाद वहाँ ॥
 बिन सूरज प्रकासी । ज्योतिरूप देख वहाँ ॥ टेक. ॥
 योगासन अविचल है । तब दसवाँ द्वार मिले ॥
 दसका रथ आगे बढे । वायूका अश्व वहाँ ॥१॥
 मुद्राएँ लगती सब । सिद्धीका बाग फुले ॥
 जित देखे तित मोती । चेतन बरसाते वहाँ ॥२॥

भजन १७

(तर्ज - राम दशरथके घर जन्मे.)

समय जो जा रहा बाबा । आयुको खा रहा तेरे ॥
मौत आती है पलपलमे । कभी पाया न उजियारे ॥ टेक ॥
एक क्षण जो भी चल देता । न मिलता वापसी किसको ॥
जा रहा वो न आता है । सामने होंगे अँधियारे ॥१॥
गमाओ ना समय कोई । तभी पाता भला जगमे ॥
समय कृपा है ईश्वरकी । ना समझ मौज ये प्यारे ॥२॥
मार्ग अच्छा धरो हरदम । याद कर सच्चरित्रोंकी ॥
कहे अच्युत वो क्षणक्षणमे । काल खाता है दम तेरे ॥३॥

भजन १८

(तर्ज - राम दशरथके घर जन्मे.)

प्रेम करना सभीसे तू । यही ईश्वरकी भक्ती है ॥
नियम धरना जो सेवाका । यही भक्तीकी प्राप्ती है ॥ टेक. ॥
अपने जानपर प्रीती । सबको प्रेम वो देना ॥
भक्तिकी साधना ये ही । मानवताकी नीती है ॥१॥
जगत अपनाहि घर समझो । जीव बांधव तुम्हारे है ॥
उनके काज नित करना । यही जप जाप रीती है ॥२॥
भेख लेना हे तकदीरसे । प्रेम है हाथमे अपने ॥
कहे अच्युत प्रेमके बिन । भक्तिकी बात थोथी है ॥३॥

भजन १९

(तर्ज - राम दशरथके घर जन्मे.)

बचावे कौन गौव्योंको । कृष्ण गोपाल सोता है ॥
बचावे कौन बंदरका । राम रघुवीर सोता है ॥ टेक ॥

भजन २४ (दादरा)

(तर्ज- प्रभू तेरी महिमामे.)

महिमा गुरुकी ही बडी । त्रिभुवन जश गाता है ॥
 गुरुकी मुझे प्रीत जडी । गुरुसे भ्रम मिटता है ॥ टेक ॥
 दैवत कितने है यहाँ । भक्तीके कई तरंग ॥
 लड़ते है आपसमे । कौन कहो सच्चा है ॥१॥
 स्वर्ग कहाँ बैकुंठ कहाँ । कैलास वो शिवधाम कहाँ ॥
 नयनोके सामनेही । गुरुदर्शन होता है ॥२॥
 भक्ती देख देव मिले । गुरु मिलता करुणापर ॥
 अच्युत कहे गुरु भजलो । मोक्ष सहज फलता है ॥३॥

भजन २५

(तर्ज- चलत चलत मथुरा.)

गोकुलके हो बिहारी । मोहन तुम ॥ टेक ॥
 विहार कबलग करते बनमे ? लोक नीति सब बिगडी ॥१॥
 कुंजनका अब बास छोडदो । धर्म की जड उखडी ॥२॥
 तुम ना राखोगे जनताको । तो धूलधान बडी ॥३॥
 कहे अच्युत क्या बन्सी बजाते । आयी कठिन घडी ॥४॥

भजन २६ (दादरा)

(तर्ज- प्रभू तेरी महिमामे.)

धर्म कई पंथ कई । राष्ट्र कई जगमे हुए ॥
 सच्चा और झूठा कौन । प्रश्न अभी बढते नये ॥ टेक ॥
 हिंदू कहे मै सच्चा । सच मेरा धर्म कहो ॥
 मुस्लीम कहे मै सच्चा । धर्म कई छोड रहे ॥१॥

ईसाई कहते हैं हमही । जगभरमे बढकर है ॥
 वाद कई धर्मोंके । रणमे खून गिरा रहे ॥२॥
 जनताको देव कहते । कोई कहे वो न्यारा ॥
 कहे अच्युत कलिका जुग । भरता है रंग नये ॥३॥

भजन २७

(तर्ज- प्रभुजी मेरी लाज .)

मैं एक अग्यान बालक हूँ । गाऊँ तेरे गुणगान ।
 प्रभुजी मेरी लाज रखो ॥ टेक ॥
 तुम हो तारणहारे सबके । जगपालक हो विधाता ॥
 कृपा करदो मुझपर अपनी । दयावंत हो दाता ॥१॥
 दर्दभरी संसारकी नदिया । सुखमय कब होवेगी ? ॥
 सब हालतमे तुमको देखे । ऐसी दया कब होगी ? ॥२॥
 सागर नदिया सब ही तुम हो । तारक मारक मेरे ॥
 कहता अच्युत नाथ उबारो । पडा चरणमे तेरे ॥३॥

भजन २८

(तर्ज-ना जाने कोई भेषमे बावा.)

डिमक् डिमक् डिम् डमरु बाजे, बजाये भोले नाथ रे ॥
 सुनकर जागे आज कोई तकदीर रे ॥ टेक ॥
 जागो जागो त्यागो दुर्गुण, डमरुकी आवाज रे ॥
 गाए शिवगुणको जो प्राणी, कटजाये भवजाल रे ॥१॥
 अष्टग्रहीका डंका बाजे, देखत शिवभगवान रे ॥
 होशियार ना होगा कोई, गति उसकी नादान रे ॥२॥
 अच्युत कहे शिवस्वरको जाने, भाग्य बडा वह पावेगा ॥
 तनमंदिरमे नाद अनाहत, गुरुद्वारमे सुन आवेगा ॥३॥

भजन २९

(तर्ज-सखे जादुगार गिरिधारी.)

कलिजुगमे एक महान त्यागी, संत बडा हो गया ।

गाडगे नाम उसीको दिया ॥ टेक ॥

एक गांवमे कीर्तन करता, दूर दूसरा गांव ।

वहाँ भी समयपर देखते सारे, सिद्ध पुरुष हो गया ॥१॥

पतित अनाथ गरीब प्राणी, भूभारोंसे मिलता ॥

उनके लिये भीख मांगकर, जीवनदान किया ॥२॥

तीर्थक्षेत्रपर सराईयोंकी, ईंट ईंट अब बोले ॥

धान्य गाडगे बाबा तुम्हारी, अंधोंको सुख दिया ॥३॥

सेवाबिन नही अन्न खायेगा, रातदिन हरिभक्ती ॥

कहता अच्युत देह पडा पर, अजरामर हो गया ॥४॥

भजन ३०

(तर्ज- हमारा प्यारा कहाँपे हारा.)

भजन पूजन हम करते हैं पर, नहीं आता भजनोंमे रंग ॥

जबलग कपट भरा हृदयमे, तबतक होता सब बेरंग ॥ टेक ॥

ताल सूर तबला पेटीका, बादमे उसकी जरूरत है ॥

पहले दिलको धोना प्यारे, फिर भजना रे वह श्रीरंग ॥१॥

भूषण बनवाने सोनेका, पहले आगमे धरना है ॥

गानेके पहले तुम छोडो, मलिन विषयोंका वह संग ॥२॥

शुद्ध चित्त नर सदाचारी हो, गाया जो कुछ वो मुखमे ॥

कहता अच्युत उसके पीछे, बजते वीणा झांज मृदंग ॥३॥

भजन ३१

(तर्ज - सच्चा धर्म नहीं जाना.)

सचाई कैसी गमाई । तूने रे भाई ? ॥ टेक ॥
 मछली बकरा खाकर तू तो । लंबा तिलक लगाता
 अकड अकडकर सीना तानकर । क्या गीतोंको गाता ? ॥१॥
 घरमे जोरू बालक रोते । परघर जाकर मरता ॥
 द्होट मिलाने सब जनताका । क्या पैसोंको देता ? ॥२॥
 अपने पापको याद कियाकर । मौतको कैसा भूलता ? ॥
 कहता अच्युत झूठा बोलकर । कौनसे स्वर्गको जाता ? ॥३॥

भजन ३२

(तर्ज - सच्चा धरम नहीं जाना.)

काशी मथुराको जाता । काहेको भय्या ? ॥ टेक ॥
 रामेश्वरसे बद्रिनाथतक । देखा तूने सारा ।
 कदर नहीं उपजी गरिबोंकी । तो सब झूठ पसारा ॥१॥
 पोथियाँ तुझे पाठ सभी है । अर्थ बोलता बाँका ॥
 अनुभवबिन तू थोथा पंडित । तेरा तुझको धोका ॥२॥
 अनाथ बालक रोते मरते । बूढे रोगी जगमे ॥
 कहता अच्युत उनकी सेवा । पढ ये ही तीरथमे ॥३॥

भजन ३३

(तर्ज - मेरी पायल.)

जब याद तेरी मैं करता हूँ । मकरंद फूलोंका चूसता हूँ ॥
 है नाम तेरा इतना मीठा । पकवान समझता फीका हूँ ॥ टेक ॥
 रिश्तेदारी पागल सब । यहाँ न मेरा एक भी तो ॥
 जब भक्त मिला सज्जन कोई । तो काम धाम सब भूलता हूँ ॥१॥

क्या धनकी गठडी दुःखभरी । क्या मान जगतका मतलबका ॥
 सिर झुकता चरणोंमे तेरे । मैं स्वर्ग वहाँ देखपाता हूँ ॥२॥
 तेरी याद भरी जब रगरगमे । तब अमृतको वह कौन पूछे ॥
 कहता अच्युत तेरी कृपा । सबमे श्रेष्ठ समझता हूँ ॥३॥

भजन ३४

(तर्ज - मेरी पायल.)

मुझे मानव ही बतलावो ना । भगवानको जो प्यारा है ॥
 क्या मानव मैं उसको बोलूँ । जिसके हाथमे छुरा है ॥ टेक ॥
 जब बोले तब बात झूठी । दिल गंदा दिनरात दिखे ॥
 क्या मानव मैं उसको बोलूँ । जिसके मनमे मैला है ॥१॥
 आप ही खाया मस्त पडा । मरा बचा उसे काम नही ॥
 क्या मानव मैं उसको बोलूँ । चाहे महलमे बैठा है ॥२॥
 दया धर्मको जान सके । सबकी सेवा साध सके ॥
 कहे अच्युत वह नर नारायण । कहे किसीने पाया है ? ॥३॥

भजन ३५

(तर्ज - गरीबोकी सुनो.)

संत साईबाबा । हम आये तेरे दरपे ॥
 थोडी मेहर करदे । बडी मेहर होगी हमपे ॥ टेक ॥
 भावुक लड़ते भावुकोसे । तनातनी भक्तोंकी ॥
 अपनी ही सब सच्ची कहते । नशा चढी सिद्धीकी ॥
 तेरे पासमे भीड पडी है । कमी न रौनेवालोंकी ॥
 दया ना करोगे । तो संकट है सबपे ॥१॥ थोडी ॥
 भोलेका अवतार हो तुम । विष्णूका अवतार हो तुम ॥
 इंद्र चंद्र का रूप तुम । लीलाका पर्वत हो तुम ॥

भवतोंके हितकारी हो तुम । करुणाके सागर हो तुम ॥
अच्युतकी आरजू । हो ख्याल तेरा सबपे ॥२॥

भजन ३६

(तर्ज- जय जय त्रिपुरारी.)

जय जय जय गुरुदेव तुम्हारी । पूरती ना बाणी हमारी ॥ टेक ॥
तीन कालको मैं तों जानूँ । एक कालमे ब्रह्मानंद ॥
दूसरे कालमे रामदास थे । थे अब राष्ट्रसंत ॥१॥
ब्रह्मानंदने भजन किया । रामदासने बोध दिया ॥
राष्ट्रसंत अब श्री तुकडोजी । ग्यानकी ज्योत अनंत ॥२॥
तुम संतोंकी छाया मुझपर । जनम जनमकी माया मुझपर ॥
कहे अच्युत लगी रहना हरदम । गुरुकी प्रीत जडी ॥३॥

भजन ३७

(तर्ज - ऊँचा उठादे मेरा प्यार .)

कैसा भजन और तेरा कैसा पूजन ? ॥
दिलमे लगी तेरी भलती लगन ॥ टेक ॥
मंदिरमे आता घंटी हिलाता । संसारकी बातें मठमे सुनाता ॥
वृथा खोया रे सारा जनम ॥१॥
अपना पराया गाता है गीत । बढाया है पापोंकी राशि अमित ॥
अब तो सुधारले तेरी चलन ॥२॥
कहता है अच्युत सुनले तू भाई । दुनियाँमे नही है किसका रे कोई ॥
जब सबको आखिर करता नगन ॥३॥

भजन ३८

(तर्ज- दिल मेरा लेगई.)

आयू तेरी खोगयी ॥ बरबादी तेरी होगई होगई ॥ टेक ॥
 झगडे लगाते रहा ॥ लुचपतको खाते रहा ॥
 और टेर सुनाते रहा । यहाँपर ही रह गयी ॥१॥
 काटे है बकरे तूने । दौलत जमाई तूने ॥
 औरोंको फसाया तूने । ले मटका जो बासे वही ॥२॥
 अब आती तरी गंदगी । दोस्त भागे कहीं के कहीं
 काया तेरी जल रही । देख नजर से तू ही ॥३॥
 गया वो जाने दे । रहा जो सुधार ले ॥
 परवाने तू पहचान । अच्युतकी आस यही ॥४॥

भजन ३९

(तर्ज- गरीबोकी सुनो.)

शेर-नरतन पाया प्यारे । कितने दिनके बाद ॥
 यही घडीमे सौदा कर । होनेको आजाद ॥१॥
 कुछ मेरी सुनो । मैं तुम्हारी सूनूंगा ॥
 तुम ना सुनोगे । हमारा कुछ न होगा ॥ टेक ॥
 छोटे मोटे बूढे दीखते । सभी मायामे लिपटे हैं ॥
 झूठा खोटा काम कराकर । अपना पेट वो भरते हैं
 डरना जरासा दिलमे रखते । निसदिन काममे डुलते हैं ॥
 मरते दममे फिर क्यों रोते । धीरे कहते राम ॥१॥
 कहता अच्युत मानव भाई । समयको खोना ठीक नहीं ॥
 झूठ पसारा दिखता मुझको । नामबिन कुछ साँच नहीं ॥
 वो ही करेगा पार नैय्याको । गावोजी गावो सियारामजीको ॥
 तब ही होगा नरजीवनमे । पूर्ण तेरा काम ॥२॥

भजन ४०

(तर्ज- बाजे सहनाई.)

कहाँ से आया ? कहाँ है जाना ? यह तो तू नहीं जाना ॥

बन गया दुनियाँमें दीवाना ॥ टेक ॥

खा ले पी ले मौज उडाले । यह है बापकमाई ॥

जिसने भेजा तुझे जगतमें । क्यों उसकी भूल पायी ॥

नंगा आना नंगा जाना । साथमें कुछ नहीं लेना ॥१॥

पैर न तेरा नीचे गिरता । मिलती मोटर गाडी ॥

गरिबोंके तू हाल न जाने । तुझको महाल माडी ॥

कभी कभी तू रोता दिखता । झूठा तेरा बहाना ॥२॥

हंडी पकाता रंडी भोगता । शराब कितनी पीता ॥

न्यायदेवता बना तू राजा । पर है करतब खोटा ॥

कहे अच्युत तू नहीं सुधरेगा । कौन सुनेगा गाना ? ॥३॥

भजन ४१

(तर्ज- मेरी प्यारी पतंग.)

देखो दुनियाँका रंग । काहे करते ढंग ॥

कोई जाने नहीं होनेवाला क्या है ॥ टेक ॥

बडे बडे तूफान आने लगे है । नगर नगरी बहाने लगे है ॥

है रोकनेवाला कौन ? कैसे हो जाते है तंग ? ॥१॥

धरम करमसे कोई न नाता । पापियोंका दौडे घोडा ॥

है पापनिवारण कौन ? माया कैसे करती ढंग ? ॥२॥

होता बिकट है आगे जमाना । प्रभुगुण गानेमें ध्यान लगाना ॥

कहे अच्युत भूलजा बाकी । भगवान तेरे संग ॥३॥

भजन ४२

(तर्ज - कौवाली)

कहां गये मेरे राम । अब तुम कहां गये ॥ टेक ॥
 कोई कहते रहते बनमे । कोई कहते सबके मनमे ॥
 हीनमती मैं कैसे जानू । तडप रही है जान ॥१॥
 सुन नहीं पाते कान तेरे । क्यों नहीं चलते पैर मेरे ॥
 आँखियोंमेसे टपके पानी । यादमे छूटता घाम ॥२॥
 नहीं बनता अब कुछ मेरेसे । कम आवाज धीरे धीरेसे ।
 अच्युतने एक बात सुनाई । मुखसे बोलो राम ॥३॥

भजन ४३

(तर्ज - एक शोला बना.)

तुम हठ गये प्रभुजी मुझपर । कैसे मनाऊँ मैं ? ॥
 दिलकी तमन्ना मेरी । कैसे मिटाऊँ मैं ? ॥ टेक ॥
 जालमे फसा हूँ भारी । काम क्रोध लगारी ॥
 छोड तोड बंधन सब तो । नाम तेरा गाऊँ मैं ॥१॥
 साक्ष ये पुराण देता । वक्त पडा तब तू आता ॥
 क्यों देर लगाता अब तू । राह देखता हूँ मैं ॥२॥
 मैं नहीं जानू कोई । सबका है मालिक तू ही ॥
 अच्युतका उद्धार तू ही । आस लगाता हूँ मैं ॥३॥

भजन ४४

(तर्ज - मुक्तिका मार्ग.)

कैसा नाम कहूँ ? । तुम्हारा भगवन ॥
 कैसा ध्यान धरूँ ? । तुम्हारा भगवन ॥ टेक ॥

तुम ही तुम हो सब घटम्याने । नाम सभी तेरे ॥
 मुखमे तू और वाणीमे तू । गावे कैसे रे ॥
 कहाँ आन मिलूँ ? । तुमको भगवन ॥१॥
 हर लोकमे तेरी ही प्रभुता । न्यारा धाम कहाँ ? ॥
 हर प्राणी तेरा ही रूप तो । न्यारा दर्श कहाँ ? ॥
 मार्ग कौन चलूँ ? । अच्युतके भगवन ॥२॥

भजन ४५

(तर्ज - मुक्तिका मार्ग.)

दुनियाँ तू ही बना, बनानेवाले ॥
 माया तू ही बना, नचानेवाले ॥ टंक ॥
 लख चौरासी योनी ये तो, तू ही बनता है ॥
 कहीं सुखिया कहीं दुखिया, रोता हँसता है ॥
 लीला तेरी सभी, ओ बलवाले ॥१॥
 इतनी समझ दिलादे हमको, तुझको देखेंगे ॥
 तेरी कृपा होगी उसको, कभी न भूलेंगे ॥
 अच्युतकी बिनती , पुरानेवाले ॥२॥

भजन ४६

(तर्ज- मुक्तिका मार्ग.)

देशकी भक्ती करो, सेवा दिलसे ॥
 देवकी भक्ती करो, शुद्ध मनसे ॥ टंक ॥
 चित्त शुद्धिके बिना तुम्हारा, काँई न होता काम ॥
 परोपकार करते जावो तो, फलता रामका नाम ॥
 धर्मकी बाह धरो । एक दमसे ॥१॥

देशभक्ति और देवभक्ति ये, दो नहीं हैं भाई ॥
देखो जनार्दन तुम जनतामें, वही कृष्ण रघुराई ॥
अच्युत कहे यह ग्यान, तारे भवसे ॥२॥

भजन ४७ (दादरा)

(तर्ज-घरघरमें दिवाली है.)

प्रीतबिना प्रीतबिना । प्रीतबिना प्रीतमको मौज नहीं ॥
केसरबिन भृंग फूल पूछता नहीं । पूछता नहीं ॥ टेक ॥
कोयलेके खानसे निकालते हिरे ।

कोयलेके आगघरमें जलाते भई ॥ केसर. ॥१॥

लेके डुबकी सागरसे मोती निकाले ।

मगर वहाँ रहता उसे मारते भई ॥ केसर. ॥२॥

पतिव्रता नारीपर प्रेम पतीका ।

जारिणीकी सेवा को वह मानता नहीं ॥ केसर. ॥३॥

अच्युत कहे शिशुको माता पिलाती ।

आम्रबिना कोयलरव गूँजता नहीं ॥ केसर. ॥ ४॥

भजन ४८

(तर्ज - धीरे धीरे आरे बादल.)

आ पियारे श्यामसुंदर, बन्सिबजैय्या आ ।

खोजमें तेरी थका हूँ दर्श दे कर जा ॥ टेक ॥

ये जगतमें अंत मेरा कौन वो होगा ?

अब नहीं कोई जो देता बाद क्या देगा ।

स्वार्थ दुनियामें भरा है तू है मेरा आ ॥१॥

तात माता प्रेम करते बालआयुमें ।

भूल जाते वो उन्हें फिर भर जवानीमें ।

कौन किसका होगा जगमें ? तू है मेरा आ ॥२॥

नैन मेरे देखते हैं कई मरे मरते ।
 मच्छ जैसे लोभ करके शस्त्रसे कटते ।
 उमर बीती जाय रहीं सब, कैसे करना आ ॥३॥
 कालकी आती सवारी प्राण हरलेने ।
 तबतक मैं झांकी तेरी देखुं मनमाने ।
 कहे अच्युत सांवले प्रभू जीतरैय्या आ ॥४॥

भजन ४९ (दादरा)

(तर्ज-ऐसा है नाम.)

कैलासवासी शंभो ! सुनले पुकार मेरी ।
 कुछ ख्याल दो जरासा । हम होगये भिखारी ॥ टेक ॥
 तुम्हे विश्वनाथ कहते । हम तो अनाथ रोते ।
 ना अन्न वस्त्र पूरा । बिपदा है छलती भारी ॥१॥
 स्वातंत्र्य देश को है । परतंत्र हम सभी हैं ।
 बिनती न कोई सुनता । जो सो हुवा भिखारी ॥२॥
 लेते हैं नाम तेरा । मंदीर बांध करके ।
 उनके ये हाल देखो । दरपे खडे पुजारी ॥३॥
 ओ तात गणपतीके । मंगल करो सभी का ।
 अच्युत कहे हैं आशा । भगवान एक तुम्हारी ॥४॥

भजन ५० (दादरा)

(तर्ज-ऐसा है नाम.)

कितना समय रहा है । वह राम कब मिलेगा ।
 कितना अघट रहा है । ये काल कब हटेगा ॥ टेक ॥
 हर चीज जो हमारी । हो समरूप सारी ।
 जीवनमे हम सभीके । एक राम ही रहेगा ॥१॥

मंदिरमे इस जगतके । जनता ही राम हमको ।
 सेवा वतन हमारा । फिरसे हमे मिलेगा ॥२॥
 यह धर्म है हमारा । मुख राम हाथ सेवा ।
 अच्युत कहे वो शुभ दिन । जीवनमे कब फलेगा ॥३॥

भजन ५१ (दादरा)

(तर्ज-घरघरमे दिवाली है.)

श्यामपियारे श्यामपियारे । श्यामपियारे तू दर्श दिलादे ।
 भवजलमे डूबता हूँ पार लगादे । पार लगादे ॥ टेक ॥
 मुझ शिशुका माताबिन जीवन सूना ॥
 वो माता तू ही पिता प्यार दिलाना ।
 जगमे सत्यस्वरूपका प्रेम पिला दे ॥ भवजलमे. ॥१॥
 मैं कांचन तेरी कृपा कांति है उसकी ।
 मैं पानी तेरी कृपा धार है उसकी ।
 तेरी कृपाकी नदीमे आज नहला दे ॥ भवजलमे. ॥२॥
 शुद्ध करो सिद्ध करो मन अब मेरे ।
 सेवासे पावन करो जीवन सारे ।
 अच्युत कहे जन बन परब्रह्म बनादे ॥ भवजलमे. ॥३॥

भजन ५२ (दादरा)

(तर्ज-मधुके मतवाले श्याम.)

मनको जब रंग लगा । तेरा तब दर्श जगा ॥ टेक ॥
 सुध बुधको भूल पडी । दिलसे सब मोह भगा ॥१॥
 कानमे तू ध्यानमे तू । नैनमे तू दिखने लगा ॥२॥
 आदतें लजी दूर गयी । जगमग परकास जगा ॥३॥
 अच्युत कहे एकरूप । कौन मित्र कौन सगा ? ॥४॥

भजन ५३ (भैरवी)

(तर्ज - बना रहे दरवार.)

हरदम तेरी याद करेंगे ॥ टेक ॥
 सब जगमे तू भरा है भगवन । सेवा करते रहेंगे ॥१॥
 अवगुणका कर त्याग अहर्निश । सच्चा मार्ग धरेंगे ॥२॥
 जीना मरना सब तुझहीसे । तेरी दया न भूलेंगे ॥३॥
 अच्युत कहे तेरी कृपासे । भवजलधार तरेंगे ॥४॥

आरती श्री राधाकृष्णकी

(तर्ज -- तुम्हारे पूजनको.)

जब जय राधाकृष्ण मुरार । करदो संकट दूर हमारा ॥ टेक ॥
 हमको ग्यान दिलादो अपना । कर दो नैननमे उँजियारा ॥१॥
 मोर मुकुट पीतांबर सोहे । दरसावोजी रूप तुम्हारा ॥२॥
 गोपिविमोहन कंसकटैया । तुम हो कन्हैया बन्सिबजारा ॥३॥
 उताँ -- तेरी लज्जाकी ल्योती । कहता अच्युत करदो उधारा ॥४॥

REFBK-0022517

REFBK-0022517

ार्थना

हरिगीति)

तेरा भजन सनातन । उसपर कदम रखना हमे ।
 सब तू हि तू सब तू हि तू । हरदमके दम गाना हमे ॥
 गुरुदेव एकहि तत्व है । जुदा नहीं जनलोक है ॥
 अच्युत कहे यह ख्याल कर । भूलना हमे भ्रम शोक है ॥१॥
 दोहा :- भजनमाला का यह, तिसरा पुष्प महान ।

अच्युत धरता चरणमे, दीजिये प्रभु बरदान ॥२॥

